

Nyanländas integration

En enkätstudie om språkstuderandes erfarenheter av livet i Sverige

Nyanländas integration

En enkätstudie om språkstuderandes
erfarenheter av livet i Sverige

Sara Thalberg och Linus Liljeberg

Rapport 2022:8

Delmi Rapport 2022:8

Beställning: www.delmi.se

E-post: ju.delmi@regeringskansliet.se

Omslagsfoto: Angelina Bambina/iStock
Stockholm 2022

ISBN: 978-91-89701-16-8

Förord

De senaste decennierna har antalet migranter till Sverige varit stort och integrationen av dem i vårt samhälle är en av vår tids stora utmaningar. Integration är dock ett mångfacetterat och svårfångat fenomen som inte låter sig mätas på något enkelt sätt men genom att tillfråga migranterna själva kan man få en bild av deras vardagsliv i Sverige och andra aspekter av integrationen. Därmed kan den bild av integrationen som framgår av studier baserade på registerdata breddas. Den här studien bygger på enkätdata som samlades in via Migrantbarometern av företaget Invandrarindex i slutet av 2021. I studien används ett integrationsindex som utarbetats av Immigration Policy Lab (IPL), Stanford University, och speglar sex olika dimensioner av integration. Undersökningen riktar sig till en stor och viktig grupp av nyanlända som deltar i språkundervisning inom SFI, Komvux eller gymnasiets språkinträdning.

För den integrationspolitiska debatten finns en rad tankeväckande resultat att förhålla sig till. Ett exempel är den bristfälliga kontakten med svenskfödda och otillräckliga kunskaper om det svenska samhället som den här gruppen nyanlända rapporterar. Samtidigt känner sig ganska få isolerade från det svenska samhället och de allra flesta vill bo kvar här. Det sistnämnda resultatet accentuerar vikten av att få till stånd en fungerande integration i Sverige, också mot bakgrund av de svårigheter som respondenterna ser med att kunna etablera sig på den svenska arbetsmarknaden.

Rapportförfattare är Sara Thalberg, fil dr. i sociologisk demografi och utredningssekreterare vid Delmi och Linus Liljeberg, statistiker vid Institutet för arbetsmarknadspolitiska studier (IFAU) och utredningssekreterare vid Delmi. Arbetet med rapporten har följts av Olof Åslund, professor i nationalekonomi vid Uppsala universitet och ledamot i Delmi. En tidigare version av rapporten har granskats av Peter Esaiasson, professor i statsvetenskap vid Göteborgs universitet och Sara Roman fil dr. i sociologi och forskare vid IFAU. Vid Delmis kansli har främst utredningssekreteraren Anna Hammarstedt och biträdande utredningssekreteraren Johanna Hemberg bidragit till granskningen. Som brukligt i Delmi-sammanhang ansvarar författarna själva för rapportens innehåll och slutsatser.

Stockholm juli 2022

Joakim Palme
Ordförande Delmi

Henrik Malm Lindberg
Tf kanslichef Delmi

Sammanfattning

I den här rapporten studerar vi integration bland nyanlända som deltar i språkundervisning inom SFI, Komvux eller gymnasiets språkintröduktion. Till skillnad från många tidigare studier av nyanländas integration, där fokus riktas mot etablering på arbetsmarknaden, antar vi här en bredare ansats där vi inkluderar flera olika dimensioner av självupplevd integration: social, psykologisk, ekonomisk, språklig och politisk integration. Rapporten baseras på en enkät där deltagarna har svarat på frågor om sina kontakter med personer som är födda i Sverige, i vilken grad de känner sig isolerade från det svenska samhället och om de vill bo kvar i Sverige i framtiden. De har även fått göra en självskattning av sina färdigheter i svenska språket och sina möjligheter att få jobb i Sverige, samt besvarat några grundläggande kunskapsfrågor om svensk politik. Resultaten visar att respondenterna har relativt lite kontakt med personer födda i Sverige och att kunskaperna om svensk politik är låg. Två av tre tror att det kommer att bli svårt att få jobb i Sverige, det gäller även bland de högutbildade, en grupp som i tidigare studier visat sig ha goda möjligheter att få jobb. Trots detta svarar bara var femte att de ofta eller alltid känner sig isolerade från det svenska samhället. Den absoluta majoriteten vill bo kvar i Sverige och de flesta skattar sina kunskaper i svenska språket som ganska bra.

Summary

In this report, we study integration among newly arrived immigrants who are currently participating in various language courses in Sweden. In contrast to previous research on immigrant integration, which mainly focuses on labour market integration, we adopt a broader approach in which we include multiple dimensions of self-perceived integration: social, psychological, economic, linguistic, and political integration. The report is based on a survey, in which respondents have answered questions about their contact with people born in Sweden, to what degree they feel isolated from Swedish society, and if they would like to continue to live in Sweden in the future. Respondents were also asked to self-assess their skills regarding the Swedish language, their opportunities of employment, as well as their basic knowledge of Swedish politics. The results show that respondents have relatively little contact with Swedes born in Sweden and that their knowledge of Swedish politics is low. Two out of three believe that it will be difficult to get a job in Sweden, something which also applies to those with higher education, a group that in previous studies has been shown to have good opportunities on the Swedish labour market. Despite this, only one in five respondents reported that they always or often feel isolated from Swedish society. The absolute majority would like to continue to live in Sweden and most of the respondents rate their knowledge of the Swedish language as quite good.

Innehåll

1. Inledning.....	10
1.1 Bakgrund	10
1.2 Syfte och frågeställningar.....	10
1.3 Hur mäta integration?.....	11
2. Metod och data.....	13
2.1 Migrantbarometern	13
2.2 Urval	13
2.3 Studiens begränsningar.....	16
3. Resultat.....	17
3.1 Hur mycket kontakt har nyanlända med svenskar?.....	17
3.2 Känner sig nyanlända isolerade från det svenska samhället?.....	21
3.3 Hur ser nyanlända på sin framtid i Sverige?	24
3.4 Hur ser nyanlända på sina möjligheter att få jobb?.....	26
3.5 Hur skattar nyanlända sina kunskaper i svenska språket?	29
3.6 Hur ser nyanländas kunskaper i svensk politik ut?	33
4. Avslutande diskussion.....	36
Bilaga 1.....	41
Bilaga 2.....	42
Referenser	46
Förteckning över tidigare publikationer.....	48

Figurer, tabeller och diagram

Tabell 1 Beskrivning av urvalet samt den del av urvalet som besvarade samtliga frågor	15
---	----

Figur 1. Under de senaste 12 månaderna, hur ofta har du ätit middag med svenskar som inte tillhör din familj?.....	18
Figur 2. Hur många av dina svenska vänner och bekanta (födda i Sverige) har du haft kontakt med på telefon, sms, messenger/chatt eller mail senaste månaden?.....	18
Figur 3. Hur många av dina svenska vänner och bekanta (födda i Sverige) har du haft kontakt med på telefon, sms, messenger/chatt eller mail senaste månaden? (Utifrån ålder).	19
Figur 4. Under de senaste 12 månaderna, hur ofta har du ätit middag med svenskar som inte tillhör din familj? (Utifrån uppväxtregion).....	20
Figur 5. Hur ofta känner du dig isolerad från det svenska samhället?	22
Figur 6. Hur ofta känner du dig isolerad från det svenska samhället? (Utifrån uppväxtregion).	23
Figur 7. I vilket land vill du bo i framtiden?	25
Figur 8. I vilket land vill du bo i framtiden? (Utifrån uppväxtregion).	26
Figur 9. Här i Sverige – hur svårt eller lätt skulle du säga att det är för dig att få ett jobb?	27
Figur 10. Här i Sverige – hur svårt eller lätt skulle du säga att det är för dig att få ett jobb? (Utifrån utbildningsbakgrund).....	28
Figur 11. Hur väl kan du göra följande när du talar svenska? I ett samtal kan jag tala om vanliga ämnen och uttrycka personliga idéer och åsikter.....	29
Figur 12. Hur väl kan du göra följande när du skriver på svenska? Jag kan skriva ett brev om mina erfarenheter, känslor och om händelser.	30
Figur 13. Hur väl kan du göra följande när du talar svenska? I ett samtal kan jag tala om vanliga ämnen och uttrycka personliga idéer och åsikter. (Utifrån utbildningsbakgrund).....	31
Figur 14. Hur väl kan du göra följande när du skriver på svenska? Jag kan skriva ett brev om mina erfarenheter, känslor och om händelser. (Utifrån utbildningsbakgrund).....	32
Figur 15. Vilket parti tillhör Sveriges nuvarande statsminister?.....	33
Figur 16. Vilket parti tillhör Sveriges nuvarande statsminister? (Utifrån utbildningsbakgrund).....	34
Figur 17. Ange om följande påstående är rätt eller fel: Moderaterna brukar anses stå till höger om Socialdemokraterna.	35

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Integration av nyanlända invandrare är en av våra stora nutida samhälls-utmaningar. För att personer som invandrat till Sverige ska kunna integreras är det viktigt att de känner sig som en del av det svenska samhället och har grundläggande kunskaper i det svenska språket och om det svenska samhället. Det är också en förutsättning för ett fungerande demokratiskt samhälle. Att Sverige har haft en förhållandevis stor invandring de senaste decennierna innebär att det handlar om en stor grupp människor, vilket gör frågan än viktigare.

Sverige framställs ofta som ett land som är svårt att integrera sig i och svenskar som svåra att lära känna. I en internationell enkätstudie utsågs Sverige nyligen till det land som är svårast att få nya vänner i (InterNations 2017). Många av de som kommit till Sverige på senare år har en bristfällig utbildning med sig från hemlandet, vilket försvårar etableringen på den svenska arbetsmarknaden och i förlängningen även integrationen (se t.ex. Engdahl och Liljeberg 2022). En annan försvårande aspekt är att Sverige värderingsmässigt placerar sig i diametralt motsatt ände av den så kallade kulturkartan i relation till många av de länder som de som invandrar till Sverige kommer från.¹ I media såväl som i den politiska och den allmänna debatten målas vitt skilda bilder av hur det står till med integrationen upp, även om allt fler menar att integrationen på många sätt har misslyckats. Med den här studien vill vi bidra med mer kunskap om hur integrationen av nyanlända fungerar i Sverige idag.

1.2 Syfte och frågeställningar

Syftet med studien är att belysa integrationen av utlandsfödda bland personer som invandrat relativt nyligen till Sverige. Den grupp nyanlända vi riktat in oss på är personer som deltar i språkundervisning inom SFI, Komvux eller gymnasiets språkintröddning. Det är en stor och viktig grupp då de allra flesta som invandrar till Sverige vid någon tidpunkt deltar i språkundervisning. I urvalet inkluderas alla kategorier av utlandsfödda: asylsökande, kvot-

¹ Se World Values Surveys så kallade kulturkarta, <https://www.iffs.se/world-values-survey/>

flyktingar, arbetskraftsinvandrare och personer som invandrat till Sverige för att leva med en anhörig eller en partner.

Det finns olika syn på vad integration innebär. Den aspekt som det kanske talas mest om är arbetsmarknadsetablering, och det är också den aspekt som många studier på området fokuserar på. Det är en naturlig utgångspunkt då självförsörjning via arbete är ett uttalat politiskt mål, men också för att inkomster och sysselsättningsgrad går relativt lätt att mäta. Dessa studier baseras ofta på registerdata över sysselsättning och inkomst medan studier som undersöker andra dimensioner av integration, som den sociala dimensionen, i de flesta fall är kvalitativa. I den här studien undersöker vi med hjälp av en enkätundersökning den självupplevda integrationen utifrån fem dimensioner: psykologisk, social, ekonomisk, språklig och politisk integration. Analysen koncentreras kring följande frågeställningar:

1. Hur mycket kontakt har nyanlända med inrikes födda svenskar?
2. Känner sig nyanlända isolerade från det svenska samhället?
3. Hur ser nyanlända på sin framtid i Sverige?
4. Hur ser nyanlända på sina möjligheter att få jobb?
5. Hur skattar nyanlända sina kunskaper i svenska språket?
6. Hur ser nyanländas kunskaper i svensk politik ut?

Vi kommer även att jämföra resultaten för olika grupper av nyanlända utifrån kön, ålder, om de har barn eller inte, utbildningsnivå, uppväxtland, religionstillhörighet, skäl för uppehållstillstånd, samt tid i Sverige.

1.3 Hur mäta integration?

Frågorna vi ställer i enkäten kommer ursprungligen från Immigration Policy Labs (IPL) integrationsindex. Indexet har utarbetats av IPL för att täcka in sex dimensioner av integration: psykologisk, social, ekonomisk, språklig, politisk och vardaglig integration.² Det har utvecklats vid Stanford University och ETH Zürich för att kunna mäta integration i olika länder, i olika invandrargrupper och över tid.³ Integration definieras här – i IPLs integrationsindex såväl som i denna studie – som *i vilken grad invandrare har den kunskap och resurser*

² Den sistnämnda dimensionen, "vardaglig integration" ("navigational integration"), har vi utelämnat i denna studie. Detta dels på grund av att vi var tvungna att begränsa antalet frågor av utrymmesskäl och ekonomiska skäl, dels för att dessa frågor är svårare att översätta till svenska förhållanden.

³ IPL-indexet används även i annan pågående svensk forskning (exempelvis Dahlberg m.fl. och Karadja m.fl., båda Uppsala universitet) men i nuläget finns så vitt vi vet inga publicerade studier på svenska data.

som behövs för att kunna leva ett framgångsrikt och tillfredställande liv i det nya landet (Harder m.fl. 2018).⁴

IPLs enkätundersökning består av 24 frågor,⁵ av dessa har vi valt ut tolv. Frågorna som rör den sociala integrationen handlar om respondentens sociala relationer och interaktioner med personer födda i Sverige. När det gäller den psykologiska integrationen avser frågorna att uppskatta respondentens känsla av tillhörighet med Sverige, erfarenheter av isolering och önskan att fortsätta leva här. Frågorna kring den ekonomiska integrationen behandlar inkomst och nuvarande sysselsättning utöver studier, men också nöjdhet med nuvarande sysselsättning och hur respondenten ser på sina framtida möjligheter att få jobb. Den språkliga integrationen mäts genom att respondenten själv uppskattar sin förmåga att tala och skriva på svenska. När man talar om politisk integration brukar man ofta hänvisa till valdeltagande och representation. Här uppskattar vi i stället respondenternas kunskaper i svensk politik genom att ställa två grundläggande kunskapsfrågor. I Bilaga 2 redovisas samtliga frågor vi ställer i enkäten.

Tidigare studier baserade på IPLs integrationsindex har visat att den indikator som är mest avgörande för graden av integration är tid i landet. Studierna visar även att de sex dimensionerna tenderar att vara positivt korrelerade, det vill säga, invandrare som är välintegrerade i ett avseende är ofta välintegrerade även i andra avseenden. Mellan vissa dimensioner tycks emellertid sambandet vara svagare. En studie fann exempelvis ett relativt svagt samband mellan psykologisk och ekonomisk integration (Harder m.fl. 2018).⁶

⁴ "The degree to which immigrants have the knowledge and capacity to build a successful, fulfilling life in the host society" (Harder m.fl. 2018).

⁵ Det finns även en kortare version med tolv frågor, vi har valt några av dessa men även några frågor som inte ingår i den kortare versionen.

⁶ Detta resultat drevs framförallt av ett urval som inkluderade ett stort antal nyanlända invandrare som deltog i en språkklass i San Jose, USA. Respondenterna hade i många fall infödda partners och levde i hushåll med relativt hög inkomst, vilket innebar att den ekonomiska integrationen bedömdes som hög medan den psykologiska integrationen var låg.

2. Metod och data

2.1 Migrantbarometern

Underlaget i den här studien är inhämtat via Migrantbarometern (tidigare Invandrarindex), som är en omfattande enkätundersökning där SFI-studerande, elever på språkin introduktionsprogrammet och elever på Komvux med svenska som andra språk svarar på frågor om sitt liv i Sverige. Enkäten genomfördes under november 2021 i form av en webbundersökning på lektionstid i klassrummet. Under tiden då enkäten besvarades fanns en lärare till hands som kunde bistå med hjälp att förstå frågorna. Eleverna kunde välja att göra enkäten (både frågor och svar) på sex olika språk: svenska, arabiska, somaliska, tigrinja, farsi och engelska. Enkäten besvarades anonymt, och deltagande var frivilligt. Så gott som alla elever valde dock att delta, vilket innebär att enkäten har en mycket hög svarsfrekvens. I 2021 års upplaga valdes 1 729 personer ut, totalt besvarade 1 686 personer enkäten vilket innebär en svarsfrekvens på 98 procent.

2.2 Urval

Migrantbarometern har genomförts baserat på ett stratifierat urval av 30 kommuner – från Övertorneå i norr till Karlshamn i söder. Urvalet är framtaget via en modell som har utvecklats vid Göteborgs universitet och som tar hänsyn till nio olika faktorer, främst kopplade till geografi och storlek, så att det ska vara representativt för Sverige som helhet. Av de svarande studerade 72 procent på SFI, 21 procent på gymnasiets språkin introduktion (främst åldersgruppen 16–20 år), och 7 procent läste svenska som andraspråk på Komvux.

I tabell 1 redovisar vi en beskrivning av urvalet samt den del av urvalet som besvarade samtliga enkätfrågor. Merparten av deltagarna var under 40 år, en dryg fjärdedel var 41 år eller äldre. Hälften hade gått nio år eller mindre i skolan innan de kom till Sverige. En dryg fjärdedel hade eftergymnasial utbildning. Ungefär 60 procent av de svarande var kvinnor. Drygt hälften hade barn. Bland kvinnor i åldersgruppen 30–51 år hade drygt 80 procent barn.

Närmare hälften hade bott mindre än två år i Sverige vid mätillfället (det vill säga anlände 2019 eller senare), övriga svarande kom till Sverige huvudsakligen under perioden 2015–2018.⁷ Det rör sig således om en grupp som till

⁷ Respondenterna har bevarat frågan "Vilket år kom du till Sverige?". Det är således vistelsetid i Sverige som avses, vilket kan skilja sig från antal år med beviljat

stor del kan betecknas som nyanlända, men där omkring hälften av respondenterna har haft tre år eller längre på sig att etablera sig i Sverige. Sju procent hade bott i Sverige i mer än tio år. Gruppen som studeras är med andra ord inte nyanlända i strikt mening men för enkelhetens skull, och i brist på bättre alternativ, väljer vi ändå att kalla gruppen "nyanlända".

Eftersom enkäten riktas till personer som deltar i språkutbildning är andelen i arbete generellt låg: av de som hade varit i Sverige i sju år eller mer var bara sju procent i betalt arbete. Som en referenspunkt kan nämnas att ca 40 procent av de flyktingar och anhöriginvandrare som fick uppehållstillstånd i Sverige under perioden 2010–2014 hade en mer stabil arbetsinkomst efter sju år i landet (Engdahl och Liljeberg 2022). Att en så låg andel är i betalt arbete även bland de respondenter som varit en relativt lång tid i Sverige indikerar att vi har ett selekterat urval relativt invandrade generellt. Bland de respondenter som kommit till Sverige nyligen är den låga sysselsättningsgraden ett förväntat resultat. Det är dock möjligt att även dessa respondenter i någon mån är en selekterad grupp relativt invandrade generellt – de som börjar jobba kort tid efter ankomst har mindre tid (och sannolikt även mindre behov av) att delta i språkutbildning, och ingår inte i undersökningspopulationen för den här enkäten.

De flesta deltagare har kommit som asylsökande flyktingar eller som anhöriga till personer som redan var bosatta i Sverige. I kategorin anhöriga inkluderas alla som har kommit till Sverige för att bo med en partner, barn eller andra släktingar. Det vill säga anhöriga till såväl flyktingar och arbetskraftsinvandrare som personer som kommit till Sverige för att deras partner bor här. Den tredje vanligaste gruppen är kvotflyktingar. Den minsta gruppen är de som kommit till Sverige för att arbeta eller studera.

Omkring två tredjedelar av alla svarande har sitt ursprung i Mellanöstern, där Syrien är det enskilt största landet, eller i något av länderna kring Afrikas horn (Somalia, Eritrea och Etiopien). Det vi i analysen benämner Västeuropa inkluderar norra, västra och södra Europa. Till Östeuropa räknas huvudsakligen Ryssland, Baltikum, Serbien samt Bosnien och Hercegovina. Mellanöstern och Afghanistan räknas här som en region. De vanligaste länderna i gruppen Övriga Afrika är Kongo, Sudan, Nigeria och Gambia.

En komplett förteckning av gruppering av samtliga förekommande länder i regioner redovisas i Bilaga 1.

uppehållstillstånd. Ankomst till Sverige och beviljat uppehållstillstånd kan dock givetvis ske under samma år.

Tabell 1 Beskrivning av urvalet samt den del av urvalet som besvarade samtliga frågor

Deltagarbeskrivning	Samtliga 1686 personer (%)	Gruppen som besvarade alla frågor (%)
Andel kvinnor	64,0	62,0
15–20 år	23,3	27,0
21–30 år	23,9	24,5
31–40 år	26,2	25,4
41–50 år	16,3	15,5
51–65 år	9,4	7,0
66 plus år	0,9	0,7
Asien	10,6	10,6
Mellanöstern/Afghan.	45,3	48,2
Östeuropa	4,6	4,4
Afrikas horn	22,4	19,0
Övr. Afrika	7,1	6,9
Sydamerika	2,5	2,5
Västeuropa/Nordam.	7,8	8,5
Har barn	55,1	52,0
Grundskola	49,6	47,6
Gymnasium	23,0	22,6
Eftergymnasial	27,4	29,9
Svenska kyrkan	5,9	5,8
Katolskt/ortodoxt sam.	13,7	13,9
Muslimskt samfund	48,4	47,7
Annat samfund	19,6	19,4
Kvotflykting	15,2	14,7
Asylsökande	23,1	22,2
Anknytning	52,4	52,2
Arbete/studerande	9,3	10,9
Ensamkommande	16,4	16,4
Invandrad -2014	13,0	11,1
Invandrad 2015–2017	24,4	24,3
Invandrad 2018–2019	33,2	33,5
Invandrad 2020–2021	29,4	31,1
Antal individer	1 686	1 072

2.3 Studiens begränsningar

Syftet med denna rapport är inte att ge en heltäckande bild av integrationen i Sverige, det är en deskriptiv studie som snarare ska ses som en "pulsmätning" av läget på integrationsområdet. Då frågorna endast har ställts vid ett enda tillfälle är det en ögonblicksbild av integrationen vi får, vi kan med andra ord inte fånga eventuella förändringar över tid varken på individnivå eller samhällsnivå. Liksom i alla intervju- och enkätstudier finns det även en risk att respondenternas svar påverkas av vad som anses vara "socialt önskvärt". Att enkäten besvaras anonymt och att frågorna är neutralt formulerade gör att vi bedömer risken för denna typ av bias som relativt liten. Som nämnts ovan är urvalet begränsat till personer som deltar i språkundervisning, det är därför inte representativt för alla som invandrat till Sverige. En förutsättning för att få delta i SFI-undervisning är att man har uppehållstillstånd och är folkbokförd i kommunen. Det innebär att personer som invandrat till Sverige väldigt nyligen, eller som väntar på beslut om uppehållstillstånd, inte ingår i urvalet. Vi menar att resultaten ändå kan bidra till bilden av hur integrationen av nyanlända ser ut idag och på vilka områden det kan behövas insatser eller vidare studier.

En nackdel med att använda sig av Migrantbarometern är att enkätundersökningen inte enbart innehåller de frågor som vi vill ha svar på utan även frågor från andra forskare, kommuner och intressenter, vilket innebär att det sammantaget blir ett stort antal frågor. Det i sin tur innebär att alla respondenter inte hinner svara på alla frågor. De frågor som ställs i slutet av enkäten har därför en lägre svarsfrekvens än frågorna som kommer tidigt i enkäten. För varje fråga redovisar vi hur stor andel av respondenterna som inte har svarat på frågan. I tabell 1 visar vi genomsnittliga egenskaper för samtliga respondenter samt för den del av urvalet som besvarat samtliga frågor.⁸ Det är överlag marginella skillnader mellan grupperna. Den enda tydliga skillnad vi kan observera, givet den bakgrundsinformation som finns tillgänglig via enkäten, är att yngre, högutbildade och personer som har sitt ursprung i Mellanöstern/Afghanistan är något överrepresenterade i gruppen som besvarade alla frågor, medan äldre, lågutbildade och personer från Afrikas horn är något underrepresenterade.

⁸ Det vill säga, besvarat samtliga frågor som Delmi ställde i enkäten.

3. Resultat

Nedan redovisar vi våra resultat, först deskriptivt för den samlade populationen, därefter redovisar vi resultat för olika grupper.

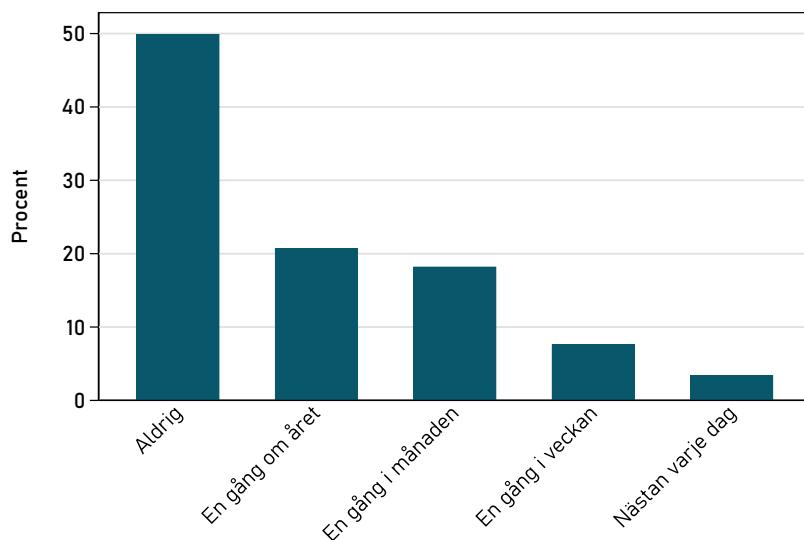
3.1 Hur mycket kontakt har nyanlända med svenskar?

Denna fråga baseras på två enkätfrågor som rör respondenternas kontakter med svenskar. Den första frågan handlar om hur ofta man har ätit middag med svenskar. Vad "svensk" innebär definieras inte närmare utan det är upp till den som svarar att avgöra. Den andra frågan rör kontakt med svenska vänner och bekanta via telefon, sms, chatt eller mail. I den frågan framgår att det är svenskar födda i Sverige som avses.

Föreställningen att det är svårt att få vänner i Sverige får visst stöd i våra resultat (även om vi utifrån resultaten inte kan säga något om huruvida man försökt få vänner). Ungefär hälften av alla svarande hade inte ätit middag med en svensk som inte tillhör familjen någon gång under det gångna året (Figur 1). Att enkäten gjordes mitt under coronapandemin kan naturligtvis ha haft en ganska stor påverkan på resultatet. De allra flesta svenskar, oavsett bakgrund, umgicks troligtvis mindre utanför den närmaste familjen under perioden november 2020-november 2021. Vår fråga om kontakt med svenska vänner och bekanta via telefon, sms, chatt eller mail borde emellertid vara betydligt mindre "pandemikänslig" och den visar på ett liknande resultat (Figur 2). Närmare 40 procent av de svarande hade inte haft någon kontakt med en svenskfödd vän eller bekant under den senaste månaden.

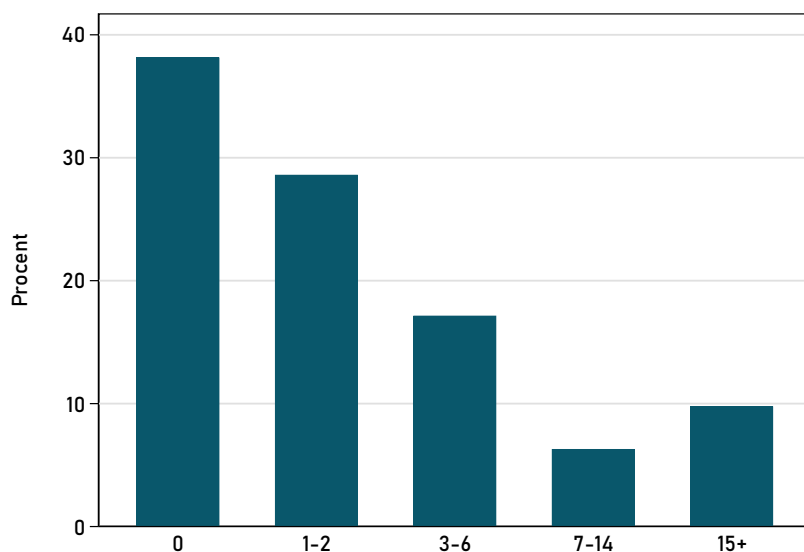
Män verkar ha något fler kontakter med svenskar jämfört med kvinnor, både vad gäller middagar och "digital kontakt". Bland kvinnorna hade 41 procent inte haft någon kontakt alls med svenska vänner eller bekanta via telefon, sms, chatt eller mail, motsvarande andel för männen var 34 procent. Att ha många svenska kontakter är också vanligare bland män, 22 procent av männen och 13 procent av kvinnorna svarade att de haft kontakt med sju svenskar eller fler senaste månaden. Vi ser inga större skillnader beroende på ålder (Figur 3) eller huruvida personen har barn eller inte. Givet att de flesta (76 procent) i den yngsta gruppen går på gymnasiets introduktionsprogram och därmed fysiskt befinner sig nära svenskfödda ungdomar, är det anmärkningsvärt att de inte har mer kontakt.

Figur 1. Under de senaste 12 månaderna, hur ofta har du ätit middag med svenskar som inte tillhör din familj?

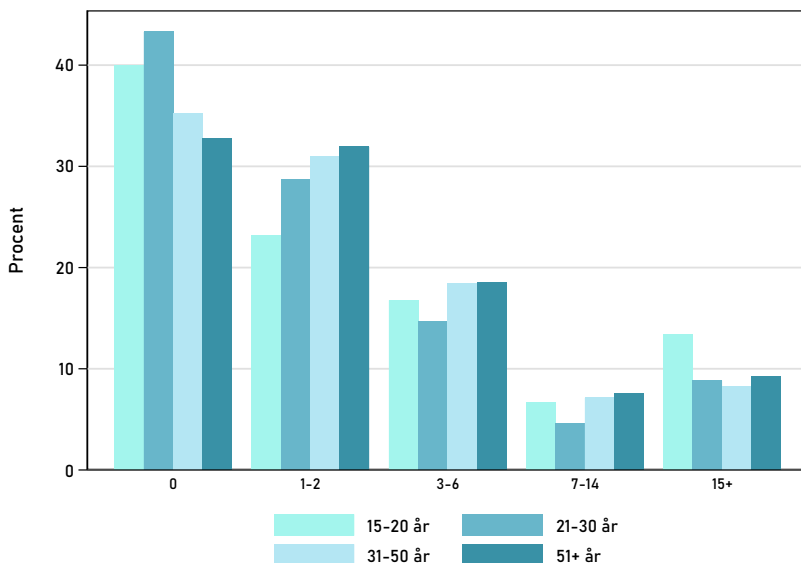
Ej svar: 26 %

Figur 2. Hur många av dina svenska vänner och bekanta (födda i Sverige) har du haft kontakt med på telefon, sms, messenger/chatt eller mail senaste månaden?

Ej svar: 26 %

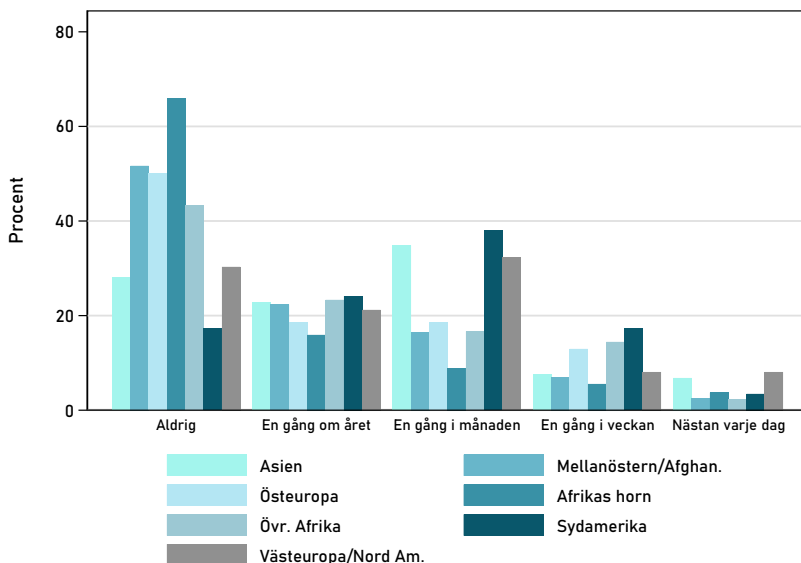
Figur 3. Hur många av dina svenska vänner och bekanta (födda i Sverige) har du haft kontakt med på telefon, sms, messenger/ chatt eller mail senaste månaden? (Utifrån ålder).

Utbildningsnivå tycks ha viss betydelse; personer med eftergymnasial utbildning svarade oftare att de har ätit middag med svenskar under det senaste året. Bland de med eftergymnasial utbildning hade 36 procent ätit middag med svenskar minst en gång i månaden, motsvarande siffra för personer med gymnasieutbildning eller grundskola som högsta utbildning var 25 respektive 28 procent. Det var också färre i gruppen med eftergymnasial utbildning som inte hade haft någon kontakt alls på telefon, sms, chatt eller mail med svenska vänner eller bekanta under den senaste månaden.

När vi jämför resultaten för personer från olika regioner ser vi att invandrare från Afrikas horn är de som i minst utsträckning har ätit middag med en svensk – i denna grupp hade 66 procent inte ätit middag med en svensk under det gångna året. Invandrare från Sydamerika, Västeuropa och Nordamerika är de som oftast har ätit middag med svenskar (Figur 4). I fråga om kontakt med svenska vänner och bekanta på telefon, sms, chatt eller mail sticker invandrare från Västeuropa och Nordamerika ut. I den gruppen hade nästan en tredjedel haft kontakt med sju svenskar eller fler.

Figur 4. Under de senaste 12 månaderna, hur ofta har du ätit middag med svenskar som inte tillhör din familj? (Utifrån uppväxtregion).⁹

Våra resultat visar vidare på stora skillnader beroende på religiös tillhörighet. Personer som är medlemmar i Svenska kyrkan eller betraktar sig själva som icke-religiösa hade ätit middag med svenskar betydligt oftare än personer som tillhör ett muslimskt samfund. Bland medlemmarna i Svenska kyrkan hade mer än hälften ätit middag med en svensk en gång i månaden eller mer under det senaste året, bland de som tillhör ett muslimskt samfund var det knappt en femtedel. I denna grupp var det nästan 60 procent som inte hade ätit middag en enda gång med en svensk under det gångna året. Samma mönster ser vi för kontakt via telefon, sms, chatt eller mail, även om skillnaderna är mindre när det gäller den typen av kontakter.

Hur och av vilken anledning man kom till Sverige har inte så förvånande betydelse för hur mycket kontakt man har med svenskar. Den grupp som har mest kontakt är de som har kommit till Sverige för att arbeta eller studera, därefter de som kommit som anhöriga. Minst kontakt har de som kommit till Sverige som kvotflyktingar eller asylsökande. Av kvotflyktingarna var det omkring 60 procent som inte hade ätit middag hos en svensk det senaste året. Det är också den grupp som har minst kontakt med svenskar via telefon, sms,

⁹ Av respondenterna med ursprung i Östeuropa var det 0 procent som svarade "nästan varje dag".

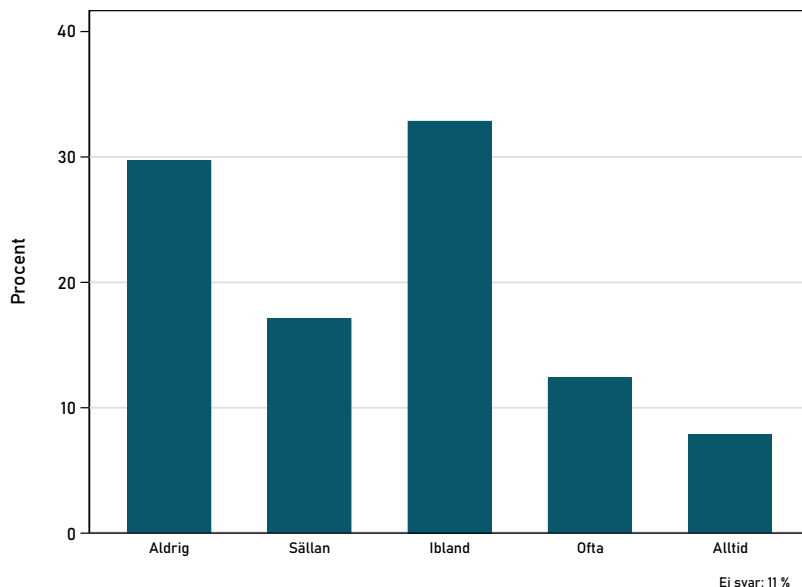
chatt eller mail. Eftersom bakgrundsvariablerna uppväxtland, religiös tillhörighet och anledning till att man kom till Sverige till ganska stor del sammanfaller är det svårt att avgöra vad det är som har mest betydelse då våra data inte är tillräckligt stora för att göra ytterligare uppdelningar.

Andelen som ätit middag med svenskar var inte högre bland de svarande som varit länge i Sverige. De svarande som vistats i Sverige i ett år eller mindre hade ätit middag med svenskar något oftare än de som hade bott här i sju år eller mer. När det gäller kontakt på telefon, sms, chatt eller mail var det däremot en högre andel av dem som hade bott en längre tid i Sverige som hade fler kontakter. En möjlig förklaring till att respondenter som bott i Sverige länge tycks ha mindre kontakt med svenskfödda kan vara att det är en selekterad grupp som deltar i språkundervisning efter så många år i Sverige.

3.2 Känner sig nyanlända isolerade från det svenska samhället?

Våra resultat visar att trots relativt lite kontakt med svenskar är det få respondenter som ofta eller alltid känner sig isolerade från det svenska samhället. Ungefär hälften av respondenterna svarade att de sällan eller aldrig känner sig isolerade (Figur 5).

Figur 5. Hur ofta känner du dig isolerad från det svenska samhället?

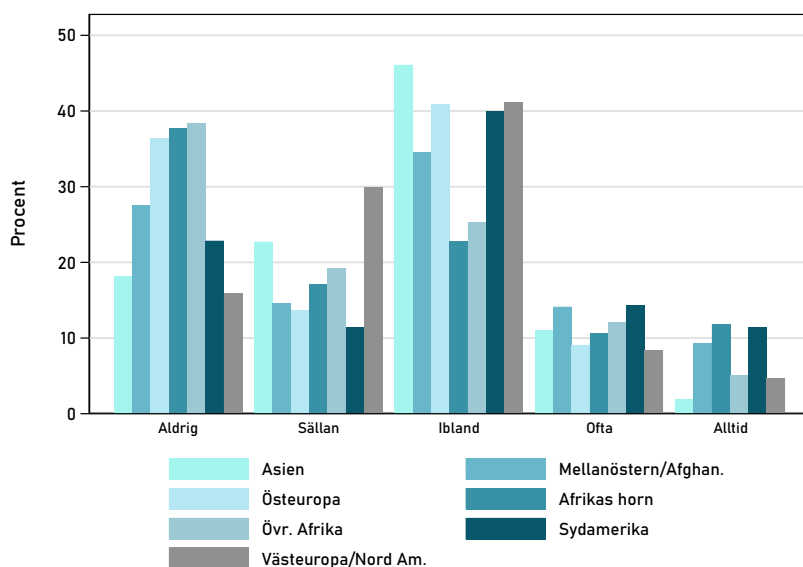

Vi ser inga större skillnader mellan olika grupper. Män och kvinnor tycks känna sig ungefär lika isolerade. Varken ålder eller att ha barn verkar ha någon betydelse för känslan av att vara isolerad. Våra resultat visar heller inte på några tydliga skillnader mellan hög- och lågutbildade. Gruppen som aldrig har gått i skola tidigare är dock den som känner sig mest isolerad, 26 procent i denna grupp kände sig isolerad från det svenska samhället, motsvarande andel för de som har gymnasial eller eftergymnasial utbildning var 18 procent.

En jämförelse utifrån födelseregion ger en blandad bild (Figur 6). De som i högst utsträckning svarat att de alltid eller ofta känner sig isolerade från det svenska samhället är de som invandrat från Sydamerika och Afrikas horn. Dock är personer från Afrikas horn också en av de grupper – tillsammans med invandrare från övriga Afrika och Östeuropa – där högst andel svarade att de aldrig känner sig isolerade. Att personer från Sydamerika tillhör de som känner sig mest isolerade kan tyckas paradoxalt eftersom det är en av de grupper som i högst utsträckning svarade att de ätit middag med svenskar. En möjlig tolkning är att innebörden av begreppet "isolerad" kan variera för olika människor och på olika språk.

Om vi istället tittar på enskilda ursprungsländer är respondenter från Iran och Somalia de som i högst utsträckning uppgett att de känner sig isolerade. Minst isolerade känner sig thailandare.¹⁰

Figur 6. Hur ofta känner du dig isolerad från det svenska samhället? (Utifrån uppväxtregion).¹¹

Religionstillhörighet ger inte heller någon entydig bild. Muslimer – som utgör ungefär hälften av respondenterna – och personer som är medlemmar i Svenska kyrkan är de grupper som i högst utsträckning svarat att de alltid känner sig isolerade, men är även de som i högst utsträckning svarat att de aldrig känner sig isolerade. Vi ser inte några stora skillnader beroende på hur de svarande har kommit till Sverige, även om de som har fått uppehållstillstånd på grund av arbete, studier eller anknytning känner sig något mindre isolerade än asylsökande och kvotflyktingar.

Den grupp som i högst utsträckning svarade att de alltid känner sig isolerade var de som kom 2015–2017, av dem svarade drygt tolv procent att de alltid känner sig isolerade. Motsvarande andel i övriga grupper är runt sex procent.

¹⁰ Dessa resultat ska dock tolkas med viss försiktighet eftersom endast 37 personer från Thailand har besvarat denna fråga.

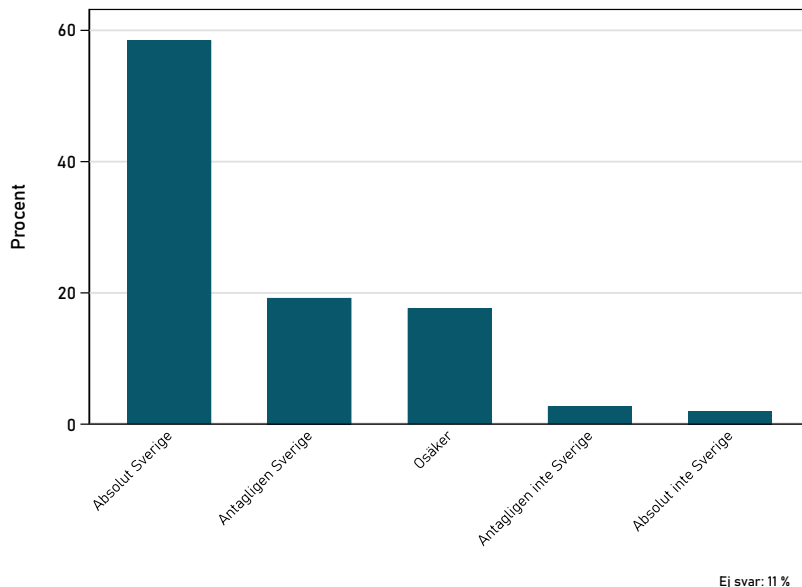
¹¹ Av respondenterna med ursprung i Östeuropa var det 0 procent som svarade "alltid".

På förhand framstår det som rimligt att tro att andelen som alltid känner sig isolerade skulle minska med tid i landet. Tid i Sverige tycks dock knappt ha någon påverkan på benägenheten att känna sig isolerad bland respondenterna i urvalet. Bland dem som varit i Sverige sedan 2014 eller tidigare var det bara ett par procentenheter fler som svarade att de aldrig känner sig isolerade. Detta kan till viss del ha att göra med att det är en selekterad grupp som deltar i språkundervisning trots att de har bott i Sverige i mer än sju år. De som etablerar sig på arbetsmarknaden (och därmed sannolikt känner sig mindre isolerade från det svenska samhället) lämnar också i högre utsträckning språkundervisningen. Detta ger ett systematiskt mönster där fler som inte etablerar sig blir kvar i urvalet över tid, vilket vara en förklaring till att skillnaderna i upplevd isolering inte skiljer sig så mycket åt beroende på tid i Sverige. Ett stöd för denna hypotes får vi när vi studerar skillnader i sysselsättningsgraden bland respondenterna. Vi ser då att sysselsättningsgraden inte skiljer sig nämnvärt åt mellan respondenterna som kommit olika år.

3.3 Hur ser nyanlända på sin framtid i Sverige?

En klar majoritet av respondenterna vill bo kvar i Sverige. Nästan åtta av tio svarade att de absolut eller antagligen vill bo i Sverige resten av livet (Figur 7). Vi ser inte några skillnader mellan könen när det gäller viljan att bo kvar i Sverige. Däremot syns stora skillnader mellan respondenter i olika åldersgrupper: ju äldre åldersgrupp, desto högre andel har svarat att de vill bo kvar i Sverige. Att unga personer är mer osäkra när det gäller framtiden är inte så förvånande, detsamma gäller troligtvis även unga med svensk bakgrund, och även i den yngsta åldersgruppen, 15–20 år, vill en klar majoritet (66 procent) absolut eller antagligen bo i Sverige resten av sitt liv. Svarande som har barn är något mer säkra på att de vill bo kvar i Sverige resten av livet, en skillnad som sannolikt är kopplad till ålder.

Figur 7. I vilket land vill du bo i framtiden?

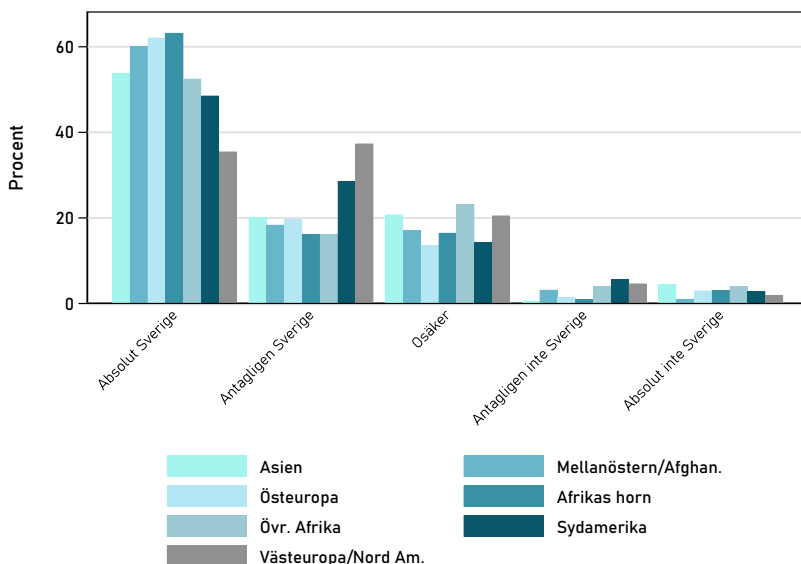

Viljan att bo kvar i Sverige skiljer sig även åt för grupper med olika utbildningsnivå. Svarande med eftergymnasial utbildning är den grupp som är minst säkra på om de vill bo kvar i Sverige. Allra säkrast är de som aldrig har gått i skolan innan de kom till Sverige. Mönstret att ju högre utbildning desto mindre säker är man om man vill bo kvar i Sverige sammanfaller till stor del med uppväxtland och anledning till att man kommit till Sverige. Kvotflyktingar och asylsökande är de som är mest säkra på att de vill bo kvar i Sverige medan personer som har kommit till Sverige för att studera eller arbeta är mer osäkra. Även i den sistnämnda gruppen var det dock en övervägande majoritet (68 procent) som svarade att de absolut eller antagligen vill bo kvar i Sverige. I gruppen som har kommit till Sverige för att arbeta eller studera är det sannolikt mindre vanligt att studera på SFI, vilket innebär att de som har valt att göra det förmodligen är mer säkra på att de vill bo kvar i Sverige än övriga i gruppen.

Resultaten visar att svarande från Afrikas horn, Mellanöstern och Östeuropa är de som är mest säkra på att de vill bo kvar i Sverige (Figur 8). Om vi tittar på landnivå är personer som är uppväxta i Eritrea, Afghanistan och Irak mest säkra. Minst säkra på om de vill bo kvar i Sverige är svarande från Thailand, Västeuropa och Nordamerika. När vi ser till religiös tillhörighet sammanfaller även dessa resultat med uppväxtland och anledning till att man kommit till Sverige. Det vill säga, personer som har kommit till Sverige som kvotflyktingar eller asylsökande kommer i hög utsträckning från muslimska länder

och det är också dessa grupper som är mest säkra på att de vill bo kvar i Sverige. Det finns emellertid ett undantag som sticker ut och det är personer som tillhör Svenska kyrkan som är den grupp som är allra mest säker på att de vill bo kvar i Sverige.

Figur 8. I vilket land vill du bo i framtiden? (Utifrån uppväxtregion).

Inte så oväntat är personer som har varit i Sverige sju år eller mer den grupp som är säkrast på att de vill bo kvar i landet. Tid i Sverige har dock inte så stor betydelse och personer som har kommit till Sverige under åren 2020–2021 är nästan lika säkra på att de vill bo kvar. Minst säkra är de som kom 2018–2019.

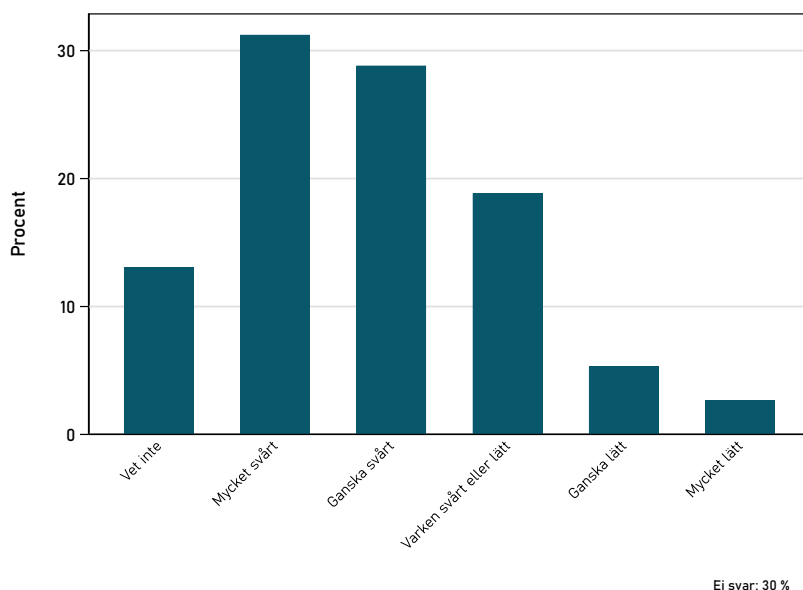
3.4 Hur ser nyanlända på sina möjligheter att få jobb?

Ungefär hälften av alla respondenter angav skola eller annan utbildning som huvudsaklig sysselsättning, utöver att studera svenska. I gruppen 15–20 år var det 77 procent. Bland personer i åldern 20–65 år var en dryg femtedel arbetslösa och sökte jobb, ca nio procent angav betalt arbete som huvudsaklig sysselsättning utöver studier. Nästan lika många svarade obetalt hemarbete, övriga var i ett arbetsmarknadspolitiskt program eller praktik, arbetslösa men inte aktivt arbetssökande, sjukskrivna, föräldralediga eller pensionerade. Bland de kvinnliga respondenterna var det vanligare att vara arbetslös utan

att vara aktivt arbetssökande eller ägna sig åt obetalt arbete i hemmet. Mot denna bakgrund är det intressant att se hur respondenterna ser på sina möjligheter att få jobb i Sverige.

Våra resultat visar att två av tre respondenter tror att det kommer att bli mycket svårt eller ganska svårt att få jobb i Sverige (Figur 9). Det är inga påtagliga skillnader mellan män och kvinnor. En jämförelse mellan olika åldersgrupper visar att yngre är mer hoppfulla än äldre, men även i den yngsta åldersgruppen (15–20 år) är det så många som 45 procent som tror att det kommer att bli mycket svårt eller ganska svårt att få jobb i Sverige.

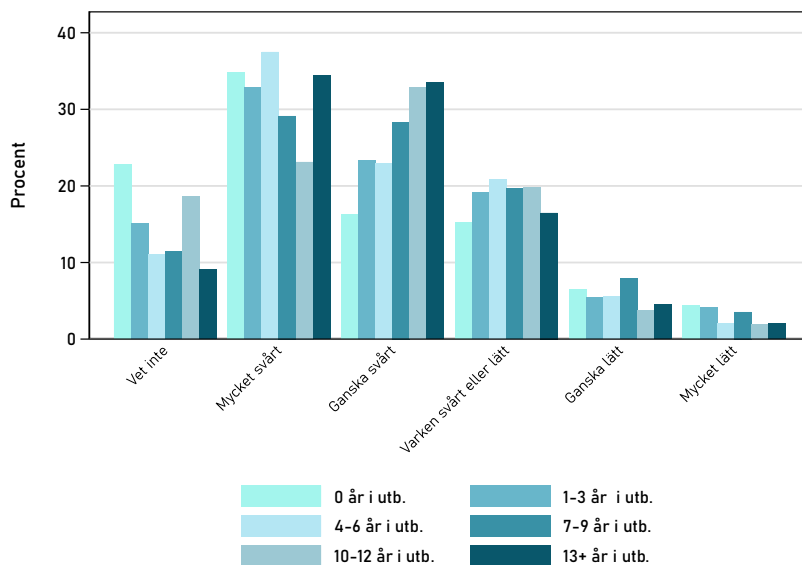
Figur 9. Här i Sverige – hur svårt eller lätt skulle du säga att det är för dig att få ett jobb?

När vi jämför hur personer med olika utbildningsnivå ser på möjligheterna att få jobb i Sverige visar det sig något oväntat att de med eftergymnasial utbildning är de som tror att de kommer att ha svårast (Figur 10). I denna grupp svarade 67 procent att de tror att det kommer att bli mycket eller ganska svårt att få jobb i Sverige, att jämföra med 51 procent i gruppen som inte har gått i skola alls tidigare. En möjlig bidragande förklaring till detta finner vi när vi tittar på nuvarande sysselsättning fördelat på utbildningsnivå där gruppen med eftergymnasial utbildning har en något högre andel både i arbete och som aktivt arbetssökande. Denna grupp kan således ha mer erfarenhet än andra grupper av den svenska arbetsmarknaden och av att söka

jobb. En annan förklaring kan vara att en högutbildad person sannolikt ställer högre krav på vilka jobb den kan tänkas ta.

Figur 10. Här i Sverige – hur svårt eller lätt skulle du säga att det är för dig att få ett jobb? (Utifrån utbildningsbakgrund).

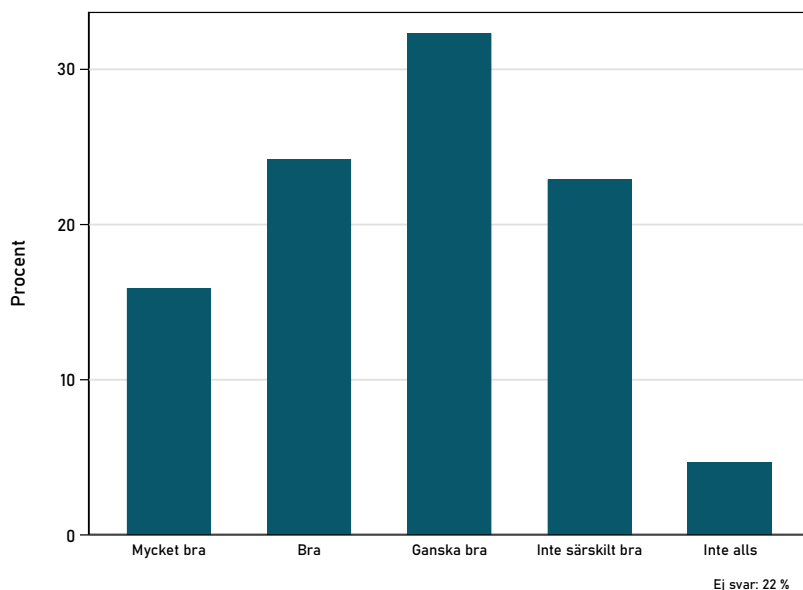

En jämförelse mellan grupper av nyanlända från olika regioner visar att de som i högst utsträckning svarat att de tror att de kommer att ha svårt att få jobb i Sverige är gruppen från Övriga Afrika och Mellanöstern. De som är mest hoppfulla när det kommer till jobb är personer från Östeuropa. Detta hänger sannolikt samman med att nyanlända från olika regioner har kommit till Sverige av olika anledningar. Det vanligaste skälet till att personer från Östeuropa har kommit till Sverige är som anhöriga, antingen till en svensk partner eller till någon som kommit till Sverige för att arbeta, vilket innebär att de troligtvis har ett relativt sett bättre kontaktnät än andra grupper. Ganska många har också kommit för att själva studera eller arbeta. Den grupp där störst andel tror att de kommer att få svårt att få jobb i Sverige är asylsökande, i denna grupp svarade drygt 40 procent att de tror att det kommer att bli mycket svårt att få jobb och 25 procent tror att det kommer att bli ganska svårt.

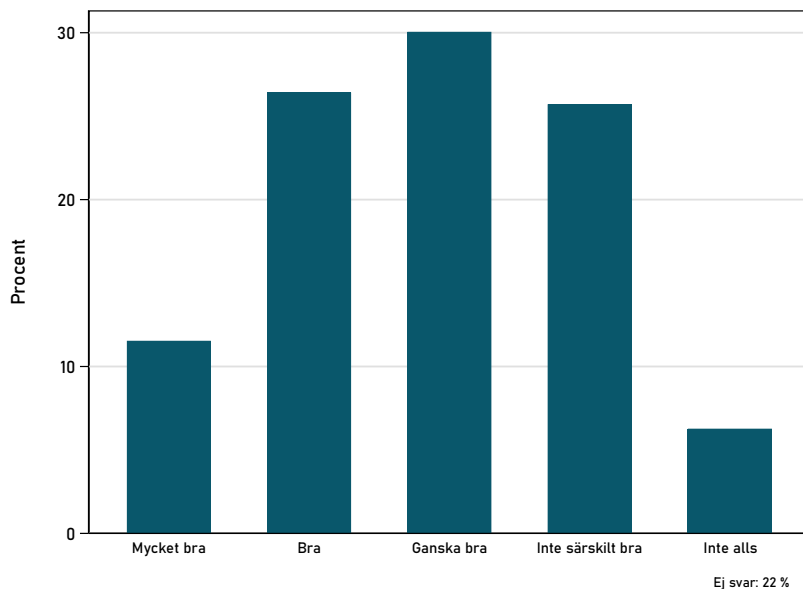
3.5 Hur skattar nyanlända sina kunskaper i svenska språket?

De flesta respondenter skattar sina kunskaper när det gäller att tala och skriva på svenska som ganska bra (Figur 11 och 12). Män skattar sina kunskaper något högre än kvinnor. Huruvida detta reflekterar en verklig skillnad eller om män överskattar sin förmåga och/eller kvinnor underskattar sin förmåga är svårt att veta.

Figur 11. Hur väl kan du göra följande när du talar svenska? I ett samtal kan jag tala om vanliga ämnen och uttrycka personliga idéer och åsikter.

Figur 12. Hur väl kan du göra följande när du skriver på svenska? Jag kan skriva ett brev om mina erfarenheter, känslor och om händelser.

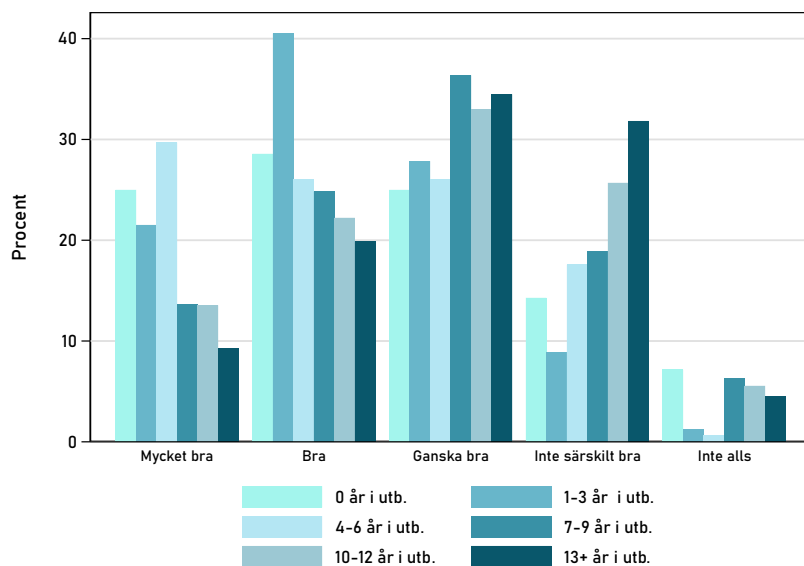

Skillnaderna mellan olika åldersgrupper är stora. Yngre uppskattar sin förmåga att tala och skriva på svenska betydligt högre än äldre. Även om detta till viss del skulle kunna bero på att yngre i högre utsträckning överskattar sin förmåga så finns det mycket som talar för att det stämmer överens med verkligheten. Från tidigare studier vet vi att ålder är en viktig faktor när det gäller andraspråksinlärning (se exempelvis Bylund m.fl. 2021; Bylund m.fl. 2019).

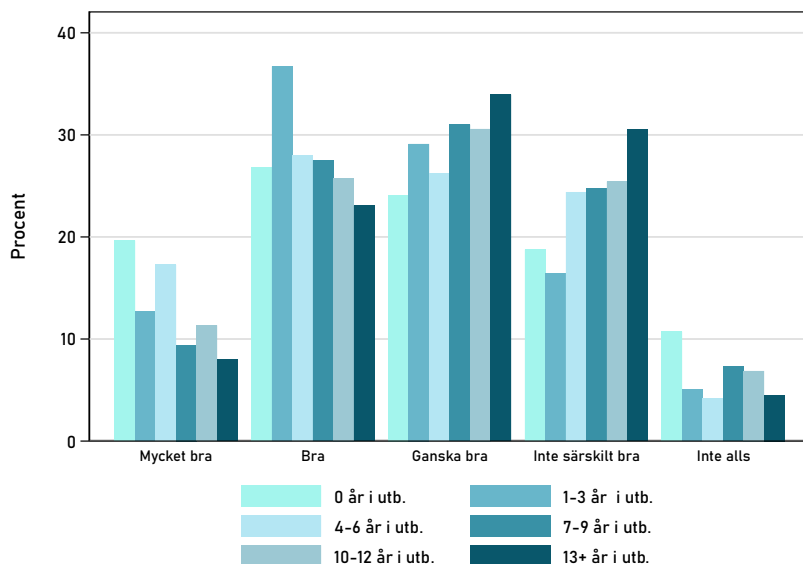
Ett något oväntat resultat finner vi när vi jämför svaren för personer med olika utbildningsbakgrund: De med eftergymnasial utbildning uppskattade sin förmåga att tala och skriva på svenska betydligt lägre än personer med grundskola eller gymnasium som högsta utbildningsnivå (Figur 13 och 14). Bland personer som saknade utbildning var det 20 procent som svarade att de skriver "mycket bra" på svenska, att jämföra med 8 procent i gruppen med eftergymnasial utbildning. Eftersom dessa resultat är en självskattning kan vi inte avgöra i vilken utsträckning resultaten har att göra med att innebörden i att tala eller skriva ett språk "bra" varierar för personer med olika utbildningsbakgrund. När vi jämför hur personer som befinner sig på olika SFI-nivåer har svarat ser vi inte något tydligt samband mellan nivå och självuppskattade kunskaper. Exempelvis är det en större andel som befinner sig på

den lägsta nivån som svarat att de talar svenska "mycket bra" än i den grupp som befinner sig på den högsta SFI-nivån. Resultatet ska dock tolkas med försiktighet då det rör sig om ett litet antal personer i varje kategori.

Figur 13. Hur väl kan du göra följande när du talar svenska? I ett samtal kan jag tala om vanliga ämnen och uttrycka personliga idéer och åsikter. (Utifrån utbildningsbakgrund).

Figur 14. Hur väl kan du göra följande när du skriver på svenska? Jag kan skriva ett brev om mina erfarenheter, känslor och om händelser. (Utifrån utbildningsbakgrund).

När vi jämför hur personer från olika regioner uppfattar sin förmåga att tala och skriva på svenska ser vi att de som i högst utsträckning svarade att de är "mycket bra" eller "bra" är personer från Afrikas horn och övriga Afrika, medan personer från Sydamerika, Västeuropa, Nordamerika och Asien är de som skattade sin förmåga som lägst.

En jämförelse utifrån religiös tillhörighet ger blandade resultat, en grupp sticker emellertid återigen ut och det är personer som är medlemmar i Svenska kyrkan. Denna grupp uppskattade sin förmåga att tala och skriva på svenska högre än andra grupper. Att det också är den grupp som också har mest kontakt med svenskar innebär att det inte är helt osannolikt att deras kunskaper är relativt goda (se tidigare avsnitt om nyanländas kontakt med svenskar).

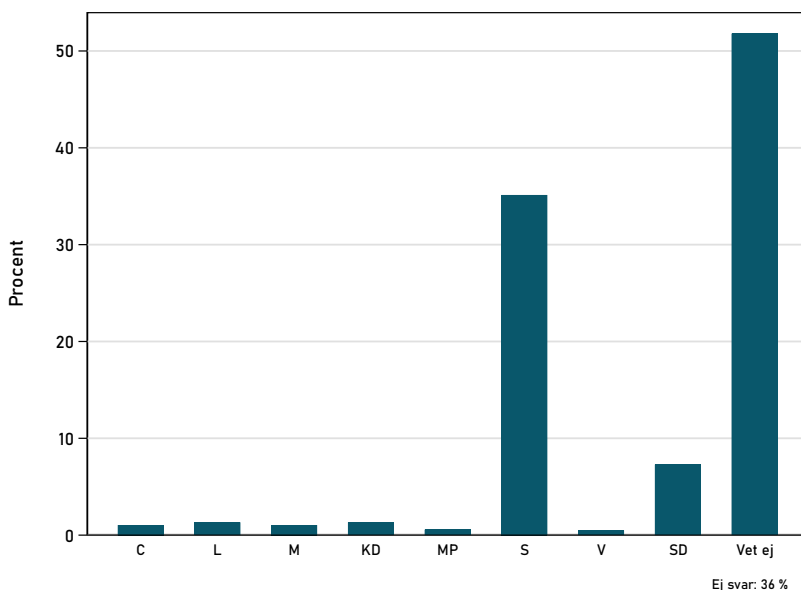
Som väntat finns det ett tydligt samband mellan tid i Sverige och hur bra man anser att man kan tala och skriva på svenska. Den grupp som har varit här längst är de som i högst utsträckning svarade att de är "mycket bra" eller "bra", medan den grupp som kommit till Sverige under 2020–2021 är de som i högst utsträckning svarade "inte alls" eller "inte särskilt bra".

3.6 Hur ser nyanländas kunskaper i svensk politik ut?

Denna fråga baseras på två grundläggande kunskapsfrågor om svensk politik. Frågorna är placerade ganska sent i enkäten, vilket tyvärr innebär att mer än en tredjedel av respondenterna inte har svarat på dessa, troligtvis på grund av att de inte har hunnit. Resultaten ska därmed tolkas med viss försiktighet. Sannolikt skiljer sig de respondenter som har svarat från de som inte har svarat i vissa avseenden. Utifrån de karaktäristika vi har tillgång till via enkäten (se tabell 1) kan vi dock inte observera några större skillnader mellan grupperna.

Baserat på våra två frågor förefaller kunskaperna om svensk politik låga. På frågan om vilket parti Sveriges statsminister tillhör svarade mer än hälften "vet ej" och endast en dryg tredjedel visste att dåvarande statsminister Löfven är socialdemokrat. Det tredje vanligaste svaret var Sverigedemokraterna vilket möjligen kan förklaras av att namnen påminner om varandra (Figur 15).

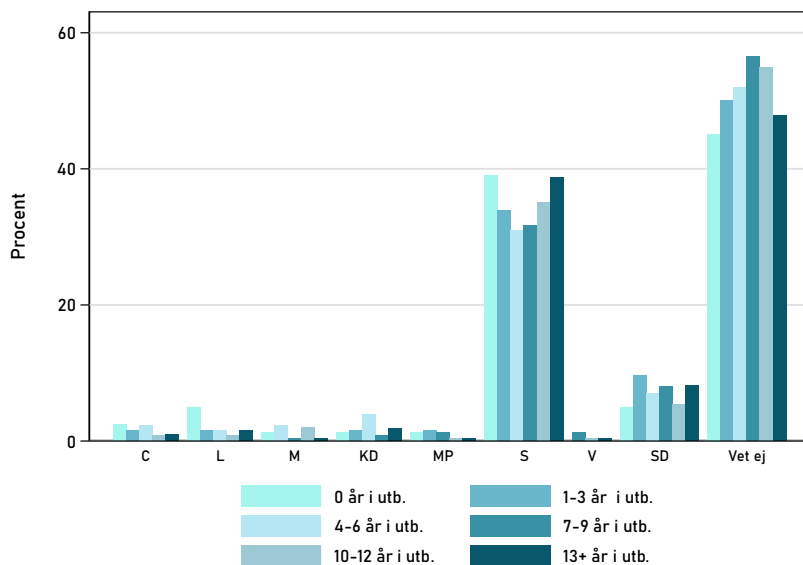
Figur 15. Vilket parti tillhör Sveriges nuvarande statsminister?

Bland männen var det 43 procent som svarade rätt, motsvarande siffra för kvinnor var 30 procent. Betydligt fler kvinnor än män svarade "vet ej". Ålder tycks emellertid ha ännu större betydelse än kön, kunskapen om svensk politik är lägst i de yngsta åldersgrupperna och högst i de äldsta. Utbildningsnivå tycks däremot ha förvånansvärt liten betydelse för resultatet. Högst andel

rätt svar hade gruppen som saknade utbildning och gruppen med högst utbildning (Figur 16).

Figur 16. Vilket parti tillhör Sveriges nuvarande statsminister? (Utifrån utbildningsbakgrund).

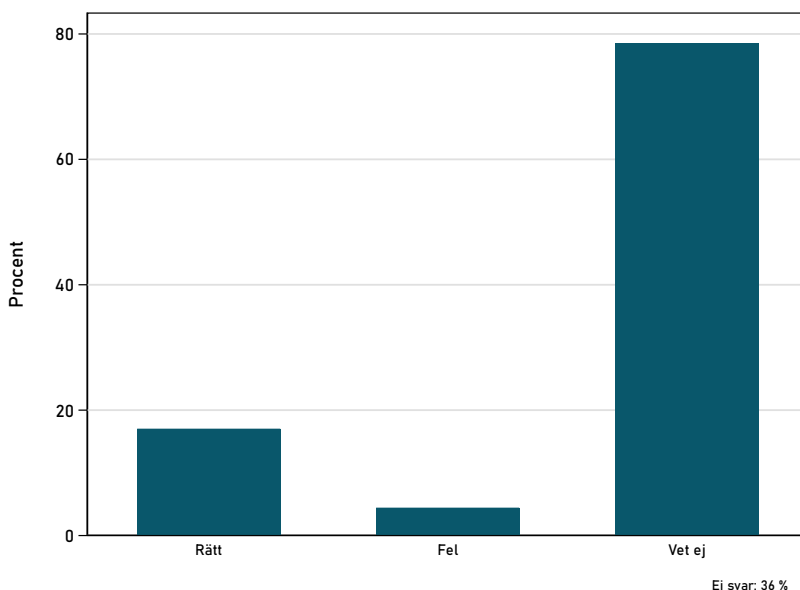
När vi jämför resultaten för respondenter från olika regioner ser vi att störst andel korrekta svar återfanns i gruppen från Afrikas horn. Det var dock en större andel i denna grupp som inte besvarade frågan alls. Även personer från Västeuropa och Nordamerika svarade rätt i relativt hög utsträckning.

Tid i Sverige tycks ha en viss betydelse för kunskapsnivån. I gruppen som hade varit i Sverige i sju år eller mer visste hälften av dem som svarade vilket parti Löfven tillhör. I gruppen som kom under perioden 2015–2017 var det knappt en tredjedel som svarade rätt, ungefär lika stor andel som i grupperna som kommit under senare år.

Vår andra fråga handlade om höger-vänster-skalan och om Moderaterna brukar anses stå till höger om Socialdemokraterna. Som väntat var denna fråga betydligt svårare. Av de som svarade på frågan var det färre än var femte som svarade rätt. Nästan 80 procent svarade "vet ej" (Figur 17). Även här var det en större andel män som uppgav ett korrekt svar. I de äldre åldersgrupperna var det något fler som svarade rätt, men skillnaderna mellan

olika åldersgrupper var mindre jämfört med föregående fråga. Högutbildade svarade i något högre utsträckning rätt men skillnaden var försumbar.

**Figur 17. Ange om följande påstående är rätt eller fel:
Moderaterna brukar anses stå till höger om
Socialdemokraterna.**

Vänster-höger-skalan – som har sitt ursprung i franska revolutionen – är sannolikt svårare att förstå och svara på för personer som kommer från länder där det partipolitiska systemet är centrerat kring andra ideologiska dimensioner. Av den anledningen är det inte så förvånande att det framför allt var personer från Västeuropa och Sydamerika som uppgav ett korrekt svar på denna fråga. Den grupp där störst andel svarade rätt var dock personer från Turkiet. Liksom i många tidigare frågor utmärker sig gruppen som är medlemmar i Svenska kyrkan ut, bland dem svarade 42 procent rätt. Anledning till att man kommit till Sverige tycks däremot sakna betydelse. Personer som har varit i Sverige i mer än sju år svarade rätt i något högre utsträckning, medan personer som kom under 2015–2017 var den grupp som i lägst utsträckning svarade rätt.

4. Avslutande diskussion

I den här rapporten undersöker vi sammanlagt fem dimensioner av integration: psykologisk, social, ekonomisk, språklig och politisk. Ett tydligt resultat är att nyanländas sociala interaktioner med personer som är födda i Sverige sker i begränsad utsträckning under de första åren efter ankomst till Sverige. Omkring 40 procent hade inte haft någon kontakt med en svensk vän eller bekant på telefon, sms, chatt eller mail under månaden före mätillfället, och hälften av deltagarna hade inte ätit en enda middag med en svensk under det gångna året. Det senare resultatet kan naturligtvis ha påverkats av att enkäten gjordes mitt under coronapandemin, men eftersom frågan om digitala kontakter med svenskar visar på ett liknande mönster tyder det mesta på att de flesta nyanlända har relativt lite kontakt med svenskar födda i Sverige. Minst kontakt hade de som kommit till Sverige som kvotflyktingar eller asylsökande. Det är ett rimligt resultat under antagandet att personer som kommit för att arbeta eller studera, eller för att de har en partner eller anhöriga i Sverige, har större kontaktytor med svenskfödda relativt de som har kommit som flyktingar eller asylsökande.

Trots relativt lite kontakt med svenskar uppgav närmare hälften av respondenterna att de sällan eller aldrig känner sig isolerade från det svenska samhället, 20 procent uppgav att de ofta eller alltid känner sig isolerade. Om detta är mycket eller lite är en fråga öppen för diskussion. Det är positivt att en så stor andel aldrig känner sig isolerade trots relativt kort tid i landet, men att så mycket som var femte person upplever att de ofta eller alltid känner sig isolerade indikerar att etableringen i Sverige är svår och tar tid för en stor grupp av nyanlända. Den grupp som i högst utsträckning svarat att de känner sig isolerade är de som kom 2015–2017. Vad som är orsaken till detta resultat kan vi inte avgöra utifrån denna enkätstudie. En bidragande orsak skulle dock kunna vara att handläggningstiden under dessa år var ovanligt lång, till följd av det stora antalet asylsökande. En lång väntetid på uppehållstillstånd innebär att de asylsökande kommer igång senare med centrala etableringsinsatser och att integrationsprocessen därmed blir mer utdragen (Engdahl m.fl. 2022), vilket i sin tur kan bidra till en högre grad av upplevd isolering. Att de flesta migranter ändå känner sig hemma i Sverige stämmer väl överens med resultaten från Migrant World Values Survey (MWVS) där drygt hälften av de drygt 6 500 respondenterna svarade att de känner sig "mycket hemma" i Sverige (Puranen 2019).

Mot bakgrund av den ökande segregationen, och att många svarande inte har särskilt täta kontakter med svenskfödda, skulle man kunna förvänta sig att fler känner sig isolerade. En tolkning är att respondenterna träffar personer som är födda i Sverige via exempelvis skolan eller myndighetskontakter, vilket gör att de känner sig delaktiga i samhället även om de inte umgås med svenskar privat. Även denna tolkning får stöd av resultaten från djupintervjuer gjorda i samband med MWVS där informanterna, då de ombads exemplifiera hur deras kontakter med svenskar ser ut, nästan uteslutande nämnde professionella kontakter, som skolan och välfärdssystemen. Mycket få hade blivit hembjudna till svenska hem (Puranen 2019). En annan tolkning av att så få uppger att de känner sig isolerade från det svenska samhället är att de upplever att de är en del av ett mångkulturellt svenskt samhälle där kontakt med personer med svensk bakgrund inte är avgörande. Ytterligare en tolkning är att svaren till viss del påverkats av en social önskvärldhetsbias, det vill säga att människor har en tendens att svara på ett sätt som anses vara socialt önskvärt i enkäter och intervjuer.

Tidigare studier har visat att flyktingar och flyktinganhöriga är grupper av invandrade som i mycket hög grad blir kvar i landet (Engdahl och Liljeberg 2022). En logisk förklaring till det är att förutsättningarna att återvända till ett land som befinner sig i någon form av konflikt eller kris är begränsade. Dessa mönster återspeglas även i våra resultat där asylsökande och kvotflyktingar är de som i högst utsträckning vill bo kvar i Sverige. Men även sett till hela populationen uppgav så många som fyra av fem att de absolut eller antagligen vill bo kvar i Sverige. Endast ett fåtal uppgav att de inte vill bo i Sverige på längre sikt. Detta kan i viss utsträckning vara en selektionseffekt då personer som inte tänker sig stanna i Sverige förmodligen inte tar del av språk- utbildning i samma utsträckning som de som har för avsikt att stanna.

Att det ofta tar lång tid för flyktingar och anhöriginvandrare att etablera sig på arbetsmarknaden är väl belagt i ett flertal studier (se exempelvis Engdahl & Liljeberg 2022; Bolvig m.fl. 2022; Ruist 2018; Forslund m.fl. 2017). Att det upplevs som svårt att etablera sig på arbetsmarknaden är en uppfattning som delas av deltagarna i Migrantbarometern; två av tre svarade att de tror att det kommer att bli mycket eller ganska svårt att få jobb i Sverige. Yngre tycks vara något mer optimistiska i detta avseende än äldre, men även i den yngsta åldersgruppen (15–20 år) trodde 45 procent att de skulle ha mycket eller ganska svårt att få jobb i Sverige. Även bland nyanlända med högre utbildning upplevs svårigheterna att få jobb som stora.

Utifrån våra data kan vi inte säga något om *varför* deltagarna tror att det kommer att bli svårt att få jobb i Sverige men mot bakgrund av tidigare studier som visat att språkkunskaper har stor betydelse för möjligheterna att få jobb

(se exempelvis Rooth & Åslund 2006), och att en gymnasieexamen kraftigt ökar chansen att få jobb – bland svenskfödda såväl som utlandsfödda – (SCB 2021), understryker våra resultat vikten av att nå ut med budskapet att det faktiskt lönar sig att lära sig språket och studera, och att det går att få jobb i Sverige. Ett alltför ensidigt fokus på svårigheterna att få jobb riskerar att leda till uppgivenhet bland nyanlända och unga med utländsk bakgrund, vilket i värsta fall kan resultera i att det inte ens anses värt att försöka och att man därmed missar chansen att förbättra sina möjligheter att få jobb.

Ett positivt, men möjligen något förvånande, resultat är att de flesta respondenter skattar sina kunskaper när det gäller att tala och skriva på svenska som ganska bra. Förvånade mot bakgrund av att majoriteten befunnit sig relativt kort tid i landet samt befinner sig i språkträning på en grundläggande nivå (de som kan tala och skriva svenska på högre nivå har sannolikt lämnat detta utbildningssteg). En tolkning av det resultatet är att många respondenter överskattar sin förmåga i detta avseende. Att vi inte ser något tydligt samband mellan SFI-nivå och självuppskattad kunskap stärker denna tolkning. Logiskt följdriktigt ser vi dock att tid i landet liksom ålder spelar roll för just denna fråga: ju längre tid sedan invandring och ju yngre respondenterna är desto bättre skattar de sina kunskaper i svenska språket. Också det är i linje med tidigare studier baserade på IPLs integrationsindex som visat att tid i landet är den bästa indikatorn för integration (Harder m.fl. 2018; Kunwar 2021), men även studier som visat att ålder är avgörande för andraspråksinläring (Bylund m.fl. 2021; Bylund m.fl. 2019; Norrman & Bylund 2016).

I enkäten ställde vi även två grundläggande frågor om svensk politik. Dels vilket parti Sveriges statsminister tillhör, dels hur Moderaterna förhåller sig till Socialdemokraterna på en höger-vänster-skala. På frågan om vilket parti Sveriges statsminister tillhör svarade mer än hälften "vet ej" och endast en dryg tredjedel visste att dåvarande statsminister Löfven är socialdemokrat. Färre än en femtedel visste att Moderaterna brukar anses stå till höger om Socialdemokraterna. Kvinnor, liksom yngre, tycks i detta avseende ha något lägre kunskapsnivå. Den dåvarande statsministern Stefan Löfven hade vid tidpunkten för enkäten varit Socialdemokraternas partiledare i nästan tio år och Sveriges statsminister i drygt sju år. Under coronapandemin framträdde han dessutom regelbundet i samband med olika presskonferenser.

Mot denna bakgrund framstår kunskapsnivån om svensk politik som låg bland respondenterna. Med tanke på att en stor andel av respondenterna borde ha rösträtt i kommunalval och regionval i Sverige hade vi förväntat oss att en

större andel skulle kunna besvara dessa frågor.¹² Det är möjligt att fler hade svarat rätt om det var valår. Att ha grundläggande kunskaper om det politiska systemet är förvisso frivilligt, men viktigt ur perspektivet att det är individens möjlighet att utnyttja sina demokratiska rättigheter, samtidigt som det är en förutsättning för ett väl fungerande demokratiskt samhälle. Grundläggande samhällsinformation ges redan inom bland annat Arbetsförmedlingens etableringsinsatser. Resultaten från denna studie indikerar dock att detta inte är tillräckligt för att en majoritet av de nyanlända ska uppnå en grundläggande kunskapsnivå om det svenska demokratiska systemet. Dessa resultat är även i linje med MWVS som visade på ett svagt engagemang för demokratiska aktiviteter bland migranter i Sverige. Exempelvis svarade färre än hälften av respondenterna i denna studie att de hade sökt, eller skulle kunna tänka sig att söka, information om politik och politiska händelser (Puranen 2019).

Ett tydligt resultat när det gäller religiös tillhörighet var att respondenter som var medlemmar i Svenska kyrkan tycks vara mer välintegrerade än övriga. Det är visserligen en relativt liten grupp (67 personer) men respondenterna tycks inte skilja sig från övriga vad gäller exempelvis kön, ålder, utbildningsnivå, födelseregion eller tid i Sverige.¹³ Däremot är det sannolikt en selektion in i gruppen, det vill säga, personer som blir medlemmar i Svenska kyrkan är mer motiverade att bli en del av det svenska samhället, och som en konsekvens av att de blir medlemmar kommer de även i kontakt med fler svenskar, lär sig språket bättre och får mer kunskaper om det svenska samhället (för tidigare studier om Svenska kyrkans roll och integrationsinsatser se exempelvis Hellkvist & Sandberg 2017 och Morgan 2020).

Ett annat intressant resultat, som skiljer sig från tidigare studier baserade på IPLs integrationsindex (se Harder m.fl. 2018), är att utbildningsnivå tycks ha förvånansvärt liten betydelse för integrationen i Sverige. Högutbildade har visserligen något mer kontakt med svenskfödda, men de känner sig isolerade från det svenska samhället i ungefär samma utsträckning som lågutbildade och de tycks ha ungefär lika lite kunskap om svensk politik som de med lägre utbildning. Högutbildade är också mer osäkra på om de kommer att bo kvar i Sverige, de rankar sina språkkunskaper lägre och är den grupp som tror att de kommer att ha svårast att få jobb. Dessa resultat är i linje med MWVS

¹² För att få rösta i kommunal- och regionvalen krävs endast att man har varit folkbokförd i Sverige i tre år i följd. Tyvärr saknar vi uppgifter om hur länge respondenterna har varit folkbokförda i Sverige.

¹³ Det är en något större andel i gruppen som är medlemmar i Svenska kyrkan som har bott i Sverige i sju år eller mer (22 procent jämfört med 11 procent i populationen som helhet, och en något mindre andel i denna grupp som kommer från Afrikas horn (6 procent jämfört med 20 procent i populationen som helhet), men skillnaderna i övrigt är inte särskilt stora.

resultat att de med lägst utbildningsnivå kände sig mest hemma i Sverige. En möjlig förklaring som nämns i den studien är att lågutbildade, som ofta kommer från fattiga och konfliktdrabbade länder, är de som i högst utsträckning upplevt en väsentlig förbättring i livsvillkor och levnadsstandard i Sverige i jämförelse med hemlandet (Puranen 2019).

Sammantaget ger våra resultat en blandad bild av hur det står till med integrationen. De sociala, ekonomiska och politiska indikatorerna pekar på att det fortsatt finns områden där graden av integrationen kan sägas vara låg – de nyanlända i vår enkät har relativt lite kontakt med svenskfödda, få är i betalt arbete, många tror att det kommer att bli svårt att få jobb i Sverige och kunskapen om svensk politik är låg. Den psykologiska integrationen ser dock ljusare ut – nästan hälften svarade att de aldrig eller sällan känner sig isolerade från det svenska samhället och den absoluta majoriteten vill bo kvar i Sverige. Att de flesta har för avsikt att stanna i Sverige understryker vikten av en väl fungerande integration.

Bilaga 1

Indelning av länder i regioner

Region	Länder
Sydostasien	Thailand, Bangladesh, Vietnam, Filippinerna, Kambodja, Burma, Kina, Indien, Japan, Nepal, Pakistan, Sri Lanka
Mellanöstern/Afghanistan	Afghanistan, Jemen, Libanon, Palestina, Saudiarabien, Egypten, Kuwait, Syrien, Turkiet, Jordanien, Förenade Arabemiraten, Etiopien, Iran, Qatar, Irak
Afrikas horn	Somalia, Eritrea, Etiopien
Övriga Afrika	Demokratiska rep. Kongo, Burundi, Sudan, Syd Sudan, Marocko, Benin, Gambia, Liberia, Libyen, Nigeria, Senegal Tanzania, Tunisien, Uganda, Zimbabwe, Centralafrikanska republiken, Kamerun, Sydafrika, Kenya
Övr. Europa/Nordamerika	Kanada, Australien, Italien, Kroatien, Grekland, Nederländerna, Tyskland
Östeuropa/Baltikum	Ryssland, Estland, Lettland, Litauen, Bosnien och Hercegovina, Albanien, Ukraina, Kosovo, Serbien, Armenien, Rumänien, Tjetjenien, Bulgarien, Azerbajdzjan, Tadjikistan, Uzbekistan

Bilaga 2

Enkätfrågor IPL

1. Under de senaste 12 månaderna, hur ofta har du ätit middag med svenskar som inte tillhör din familj?
 - a) Aldrig
 - b) En gång om året
 - c) En gång i månaden
 - d) En gång i veckan
 - e) Nästan varje dag

2. Hur många av dina svenska vänner och bekanta (som är födda i Sverige) har du haft kontakt med på telefon, sms, messenger/chatt eller mail senaste månaden?
 - a) 0
 - b) 1–2
 - c) 3–6
 - d) 7–14
 - e) 15 eller fler

3. Hur ofta känner du dig isolerad från det svenska samhället?
 - a) Aldrig
 - b) Sällan
 - c) Ibland
 - d) Ofta
 - e) Alltid

4. I vilket land vill du bo i framtiden?
 - a) Jag vill absolut bo i Sverige i resten av mitt liv.
 - b) Jag vill antagligen bo i Sverige i resten av mitt liv.
 - c) Jag är osäker på om jag vill bo i Sverige i resten av mitt liv eller om jag vill flytta till ett annat land.
 - d) Jag vill antagligen bo i ett annat land än Sverige

-
- e) Jag vill absolut bo i ett annat land än Sverige.
5. Ungefär hur stor är hushållets totala årsinkomst (innan skatter och avdrag)? Räkna även med eventuella bidrag och ersättningar, t ex barnbidrag, bostadsbidrag, studiebidrag försörjningsstöd etc. Om du inte vet, försök ge en ungefärlig bedömning. Ditt hushåll inkluderar alla som du delar bostad med och som tillhör samma familj som du genom giftermål, partnerskap, födsel eller adoption (vänner räknas inte).
- a) 150 000 kronor eller mindre
 - b) 150 001–200 000 kronor
 - c) 200 001–250 000 kronor
 - d) 250 001–300 000 kronor
 - e) 300 001–350 000 kronor
 - f) 350 001–400 000 kronor
 - g) 400 001–450 000 kronor
 - h) 450 001–500 000 kronor
 - i) 500 001–550 001 kronor
 - j) 550 001 kronor eller mer
6. Utöver att studera svenska, vilket av dessa alternativ beskriver bäst vad du har gjort under de senaste fyra veckorna?
- a) Betalt arbete (anställd eller egen företagare)
 - b) I skola eller utbildning
 - c) I arbetsmarknadspolitiskt program eller praktik
 - d) Arbetslös och aktivt sökande efter jobb
 - e) Arbetslös och ej aktivt sökande efter jobb
 - f) Föräldraledig
 - g) Sjukskriven
 - h) Pensionerad
 - i) Obetalt arbete i hemmet, som att ta hand om barn eller liknande.
 - j) Annat, nämligen (skriv här)

-
7. Hur nöjd är du med din nuvarande jobbsituation?
- a) Mycket missnöjd
 - b) Ganska missnöjd
 - c) Varken nöjd eller missnöjd
 - d) Ganska nöjd
 - e) Mycket nöjd
8. Här i Sverige – hur svårt eller lätt skulle du säga att det är för dig att få ett jobb?
- a) Mycket svårt
 - b) Ganska svårt
 - c) Varken svårt eller lätt
 - d) Ganska lätt
 - e) Mycket lätt
 - f) Vet inte
9. Försök att värdera dina egna kunskaper i svenska språket. Hur väl kan du göra följande när du talar svenska? I ett samtal kan jag tala om vanliga ämnen och uttrycka personliga idéer och åsikter.
- a) Mycket bra
 - b) Bra
 - c) Ganska bra
 - d) Inte särskilt bra
 - e) Inte alls
10. Försök att värdera dina egna kunskaper i svenska språket. Hur väl kan du göra följande när du skriver på svenska? Jag kan skriva ett brev om mina erfarenheter, känslor och om händelser.
- a) Mycket bra
 - b) Bra
 - c) Ganska bra
 - d) Inte särskilt bra
 - e) Inte alls

-
11. Inom politiken pratar man ibland om en höger-vänsterskala. Kan du ange om följande påstående är rätt eller fel: Moderaterna brukar anses stå till höger om Socialdemokraterna.
- a) Rätt
 - b) Fel
 - c) Vet ej
12. Vilket parti tillhör Sveriges nuvarande statsminister?
- a) Centerpartiet (C)
 - b) Liberalerna (L)
 - c) Moderaterna (M)
 - d) Kristdemokraterna (KD)
 - e) Miljöpartiet (MP)
 - f) Socialdemokraterna (S)
 - g) Vänsterpartiet (V)
 - h) Sverigedemokraterna (SD)
 - i) Vet ej

Referenser

Bolvig, I., Hernes, V. & Liljeberg L. (2022) *Scandinavian Integration Policies for Refugees: An updated comparative analysis of qualification and labour-market integration outcomes*, Nordic Council of Ministers, rapport 2022:534.

Bylund, E., Abrahamsson, N., Hyltenstam, K., & Norrman, G. (2019) Revisiting the bilingual lexical deficit: The impact of age of acquisition. *Cognition*, 182, pp. 45–49.

Bylund, E., Hyltenstam, K., & Abrahamsson, N. (2021) Age of acquisition – not bilingualism – is the primary determinant of less than nativelike L2 ultimate attainment. *Bilingualism*, 24(1), pp. 18–30.

Engdahl, M. & Liljeberg, L. (2022) *Flyktingars etablering på arbetsmarknaden i Malmö, Stockholm och Göteborg*. Kunskapsunderlag framtaget för Malmö Tillväxtkommission. Malmö stad.

Engdahl, M., Rosenqvist, R. & Åslund, O. (2022) *Förlorad tid eller förberedelser för integration? Om betydelsen av handläggningstiden för asylärenden*, IFAU, rapport 2022:1.

Forsslund, A., Liljeberg, L. & Åslund, O. (2017) *Flyktig- och anhöriginvandrades etablering på den svenska Arbetsmarknaden*, IFAU, rapport 2017:14.

Harder, N., Figueroa, L., Gillum, R. M., Hangartner, D., Laitin, D. & Hainmueller, J. (2018) Multidimensional measure of immigrant integration, *PNAS*, 115(45), pp. 11483–11488.

Hellkvist, K. & Sandberg, A. (2017) *En tid av möten. Arbetet med asylsökande och nyanlända i Svenska kyrkans församlingar 2015–2016*, Svenska Kyrkan.

InterNations (2017) *Expat Insider. The World Through Expat Eyes*, Expat Insider. https://cms-internationalsgmbh.netdna-ssl.com/cdn/file/2017-09/Expat_Insider_2017_The_InterNations_Survey.pdf

Kunwar, J. (2021) Assessing the level of immigrant integration in Finland, I Przytuła, S. & Sułkowski, L. (red.), *Integration of Migrants into the Labour Market in Europe: National, Organizational and Individual Perspectives*. Bingley: Emerald.

Morgan, J. (2020) Finding Belonging, Finding Agency: Unaccompanied Refugee Minors Converting to Christianity in The Church of Sweden. *The Review of Faith & International Affairs*, 18(3), pp. 40–52.

Norrman, G. & Bylund, E. (2016) The irreversibility of sensitive period effects in language development: evidence from second language acquisition in international adoptees. *Developmental Science*, 19(3), pp. 513–520.

Puranen, B. (2019) *Med migranternas röst: Den subjektiva integrationen*, Institutet för framtidsstudier, rapport 2019:2.

Rooth, D.-O. & Åslund, O. (2006) *Utbildning och kunskaper i svenska – Framgångsfaktorer för invandrade?* Stockholm: SNS förlag.

Ruist, J. (2018) *Tid för integration – en ESO-rapport om flyktingars bakgrund och arbetsmarknadsetablering*, Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi, rapport 2018:3.

SCB (2021) *Arbetskraftsundersökningarna – Tema: Sysselsättning bland flyktingar och deras anhöriga 2019*.

https://www.scb.se/contentassets/9cd5c4df33f742c79618bded4e732864/am04_01_2021a01_br_am110sm2102.pdf

Förteckning över tidigare publikationer

Rapport och Policy Brief 2014:1, *Radikala högerpartier och attityder till invandring i Europa*, Mikael Hjerm och Andrea Bohman.

Rapport och Policy Brief 2015:1, *Internationell migration och remitteringar i Etiopien*, Lisa Andersson.

Kunskapsöversikt 2015:2, *Politiska remitteringar*, Emma Lundgren Jörum och Åsa Lundgren.

Kunskapsöversikt 2015:3, *Integrationspolitik och arbetsmarknad*, Patrick Joyce.

Kunskapsöversikt 2015:4, *Migration och företagens internationalisering*, Andreas Hatzigeorgiou och Magnus Lodefalk.

Rapport och Policy Brief 2015:5, *Svenskt medborgarskap: reglering och förändring i ett skandinaviskt perspektiv*, Mikael Spång.

Rapport och Policy Brief 2015:6, *Vem blir medborgare och vad händer sen? Naturalisering i Danmark, Norge och Sverige*, Pieter Bevelander, Jonas Helgertz, Bernt Bratsberg och Anna Tegunimataka.

Kunskapsöversikt 2015:7, *Kategoriernas dilemman*, Per Strömblad och Gunnar Myrberg.

Rapport och Policy Brief 2015:8, *Valet och Vägen: Syriska flyktingar i Sverige*, Emma Jörum Lundgren.

Rapport och Policy Brief 2015:9, *Arbetskraftsinvandring efter 2008 års reform*, Catharina Calleman (red.) och Petra Herzfeld Olsson (red.).

Kunskapsöversikt 2016:1, *Alla tiders migration!*, Dick Harrison.

Rapport och Policy Brief 2016:2, *Invandringens arbetsmarknadseffekter*, Mattias Engdahl.

Rapport och Policy Brief 2016:3, *Irreguljär migration och Europas gränskontroller*, Ruben Andersson.

Kunskapsöversikt 2016:4, *Diaspora – ett begrepp i utveckling*, Erik Olsson.

Kunskapsöversikt 2016:5, *Migration within and from Africa*, Aderanti Adepoju.

Rapport och Policy Brief 2016:6, *Invandring, mediebilder och radikala högerpopulistiska partier i Norden*, Anders Hellström och Anna-Lena Lodenius.

Kunskapsöversikt 2016:7, *Invandring och företagande*, Martin Klinthäll, Craig Mitchell, Tobias Schölin, Zoran Slavnić & Susanne Urban.

Rapport och Policy Brief 2016:8, *Invandringens effekter på Sveriges ekonomiska utveckling*, Bo Malmberg, Thomas Wimark, Jani Turunen & Linn Axelsson.

Kunskapsöversikt 2017:1, *De invandringskritiska partiernas politiska inflytande i Europa*, Maria Tyrberg & Carl Dahlström.

Kunskapsöversikt 2017:2, *Hatbrott med främlingsfientliga och rasistiska motiv*, Berit Wigerfelt och Anders S Wigerfelt.

Avhandlingsnytt 2017:3, *Vägen till arbete. Utlandsföddas möte med den svenska arbetsmarknaden*, Moa Bursell, Mikael Hellström, Jennie K Larsson, Melissa Kelly, Martin Qvist och Caroline Tovatt.

Policy Brief 2017:4, *Integration och tillit – långsiktiga konsekvenser av den stora invandringen till Norge*, Grete Brochmann.

Kunskapsöversikt 2017:5, *Invandringens historia – från "folkhemmet" till dagens Sverige*, Mikael Byström och Pär Frohnert.

Rapport och Policy Brief 2017:6, *Invandring i medierna – Hur rapporterade svenska tidningar åren 2010–2015?*, Jesper Strömbäck, Felicia Andersson och Evelina Nedlund.

Rapport och Policy Brief 2017:7, *Valdeltagande och representation – Om invandring och politisk integration i Sverige*, Pieter Bevelander (red.) och Mikael Spång (red.).

Rapport och Policy Brief 2017:8, *Responsibility Sharing for Refugees in the Middle East and North Africa*, Susan Martin.

Rapport och Policy Brief 2017:9, *Reforming the Common European Asylum System*, Bernd Parusel och Jan Schneider.

Rapport och Policy Brief 2017:10, *A Fair Share: Refugees and Responsibility-Sharing*, Alexander Betts, Cathryn Costello och Natascha Zaun.

Rapport och Policy Brief 2018:1, *Somali Diaspora Groups in Sweden – Engagement in Development and Relief Work in the Horn of Africa*, Nauja Kleist.

Rapport och Policy Brief 2018:2, *Akademiskt utbyte och internationell migration – En studie av stipendiater inom Svenska institutets Visbyprogram 1997–2015*, Andreas Åkerlund, Astrid Collsiöö och Mikael Börjesson.

Rapport och Policy Brief 2018:3, *Ensamkommande barns och ungas väg in i det svenska samhället*, Eskil Wadensjö och Aycan Çelikaksoy.

Rapport och Policy Brief 2018:4, *Attityder till invandring – en analys av förändringar och medieeffekter i Sverige 2014–2016*, Jesper Strömbäck och Nora Theorin.

Rapport och Policy Brief 2018:5, *Familj, medborgarskap, migration – Sveriges politik för anhöriginvandring i ett jämförande perspektiv*, Karin Borevi.

Avhandlingsnytt 2018:6, *Barn och migration*, Mehek Muftee, Lisa Ottosson, Gunilla Jarkman Björn, Anna Åhlund, Eva Skowronski och Michael Lindblad.

Policy Brief 2018:7, *Människohandel och människosmuggling i den irreguljära migrationen*, Ryszard Piotrowicz.

Rapport och policy Brief 2018:8, *Asylsökandes möte med Sverige – Lärdomar från en panelundersökning*, Peter Esaiasson och Jacob Sohlberg.

Policy Brief 2018:9, *Medborgarskapslagar – en global jämförelse*, Rainer Bauböck.

Rapport och Policy Brief 2019:1, *Bridging the Gaps – Linking Research to Public Debates and Policy-making on Migration and integration*, Martin Ruhs, Kristof Tamas och Joakim Palme. Rapporten går att läsa via Delmis hemsida eller via Oxford University Press:

<http://fdslive.oup.com/www.oup.com/academic/pdf/openaccess/9780198834557.pdf>

Rapport och Policy Brief 2019:2, *Från Afrikas horn till Sverige: Smuggling, informella nätverk och diasporans engagemang*, Tekalign Ayalew Mengiste och Erik Olsson.

Rapport och Policy Brief 2019:3, *Thai berry pickers in Sweden – A migration corridor to a low-wage sector*, Charlotta Hedberg, Linn Axelsson and Manolo Abella.

Rapport och Policy Brief 2019:4, *Internationella studenter i Sverige – Avgiftsreformens påverkan på inflödet av studenter*, André Bryntesson och Mikael Börjesson.

Kunskapsöversikt och Policy Brief 2019:5, *Migration and development – The role for development aid*, Robert E.B. Lucas.

Policy Brief 2019:6, *Åter till grunderna – Läsförmåga, immigration och arbetsmarknadsutfall i Sverige*, Jon Kristian Pareliusson.

Policy Brief 2019:7, *Ålder vid invandring och arbetsmarknadsintegration – det svenska exemplet*, Torun Österberg.

Policy Brief 2019:8, *Barn med posttraumatisk stress – utvärdering av en gruppintervention för ensamkommande flyktingbarn med symptom på posttraumatisk stress*, Anna Sarkadi.

Policy Brief 2019:9, *Suicidalt beteende och vård – skillnader mellan flyktingar, andra migranter och personer födda i Sverige*, Ellenor Mittendorfer-Rutz.

Policy Brief 2019:10, *Fri rörlighet för arbetstagare i EU och dess effekter på statsfinanserna*, Marcus Österman, Joakim Palme och Martin Ruhs.

Rapport och Policy Brief 2020:1, *De som inte får stanna: Att implementera återvändandepolitik*, Henrik Malm Lindberg.

Rapport och Policy Brief 2020:2, *Laglig migration för arbete och studier – Möjligheter att få uppehållstillstånd i Sverige för personer som saknar skyddsbehov*, Bernd Parusel.

Rapport och Policy Brief 2020:3, *Effekten av krig – Posttraumatisk stress och social tillit hos flyktingar*, Jonathan Hall och Dennis Kahn.

Rapport och Policy Brief 2020:4, *Åtgärder mot människosmuggling och människohandel: Är de förenliga med EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna?*, Vladislava Stoyanova.

Policy Brief 2020:5, *Den reglerade invandringen och barnets bästa*, Louise Dane.

Policy Brief 2020:6, *Migrationspolitik, välfärd och jämlikhet*, Björn Östbring.

Avhandlingsnytt 2020:7, *Migranternas möte med svensk hälso- och sjukvård*, Juliet Aweko, Ulrika Byrskog, Annika Esscher, Robert Jonzon och Josefin Wångdahl.

Policy Brief 2020:8, *Språkkaféet som arena för språkträning*, Gunilla Jansson och Silvia Kunitz.

Policy Brief 2020:9, *Nyanlända elever och lärande på gymnasieskolans språkintruktionsprogram*, Päivi Juvonen.

Rapport och Policy Brief 2021:1, *Idrott och hälsa bland flickor - Uppfattningar och erfarenheter bland föräldrar från Somalia, Eritrea, Syrien och Sverige*, Anders Kassman och Åsa Kneck.

Policy Brief 2021:2, *Miljonprogram, migranter och utsatthet för covid-19*, Erik Hansson, Lina Al-Nahar, Maria Albin, Eskil Jakobsson, Maria Magnusson och Kristina Jakobsson.

Rapport och Policy Brief 2021:3, *Lokalsamhälletillit i Sverige före och efter flyktingkrisen*, Susanne Wallman Lundåsen.

Kunskapsöversikt 2021:4, *Tolkfunktionen i asylprocessen*, Cecilia Wadensjö, Hanna Sofia Rehnberg och Zoe Nikolaidou.

Avhandlingsnytt 2021:5, *Tidsbegränsade uppehållstillstånd, egenföretagande och skolsegregation – Aktuella avhandlingar om utrikes födda på arbetsmarknaden*, Kristoffer Jutvik, Matilda Kilström, Elisabet Olme, Aliaksei Kazlou och Debbie Lau.

Rapport 2021:6, *Ungas uppväxtvillkor och integration*, Jan O. Jonsson, Susanne Åsman, Thomas Johansson, Ylva Odenbring, Sevgi Bayram Özdemir, Erik Lundberg, Metin Özdemir, Bo Malmberg och Eva Andersson.

Policy Brief 2021:7, *Invandring och välfärdsstaten*, Tina Goldschmidt.

Policy Brief 2021:8, *Interaktiv rasism på internet, i pressen och politiken*, Mattias Ekman.

Policy Brief 2021:9, *Polariserad demokrati. Hur uppfattade hot påverkar främlings-fientlighet och spänningar mellan olika grupper i samhället*, Emma A. Renström och Hanna Bäck.

Rapport och Policy Brief 2021:10, *De som skickades tillbaka: Återvändande och återintegration av avvisade asylsökande till Afghanistan och Irak*, Henrik Malm Lindberg, Constanza Vera-Larrucea och André Asplund.

Rapport och Policy Brief 2021:11, *Trade Agreements as a Venue for Migration Governance? Potential and Challenges for the European Union*, Sandra Lavenex och Tamirace Fakhoury.

Policy Brief 2021:12, *The evolving policy coherence for development. Risk or opportunity for the EU as a development actor?*, Anna Michalski.

Avhandlingsnytt 2021:13, *Nya perspektiv på segregation: skola, psykisk hälsa och bosättningsmönster*, Maria Granvik Saminathen, Sara Brodin Låftman, Petra Löfstedt, Elisabet Olme, Dany Kessel, Louisa Vogiazides, Hernan Mondani, Charisse Johnson-Singh, Mikael Rostila, Antonio Ponce de Leon, Yvonne Forsell och Karin Engström.

Kunskapsöversikt 2022:1, *Exillitteratur i Sverige 1969 till 2019*, Daniel Pedersen.

Kunskapsöversikt 2022:2, *Migrationens påverkan på klimatanpassning och sårbarhet*, François Gemenne.

Policy Brief 2022:3, *Hur många kommer fly från Ukraina och vilka EU-länder kommer de söka sig till?*, Mikael Elinder, Oscar Erixson och Olle Hammar.

Policy Brief 2022:4, *Massflyktsdirektivet: EU:s svar på skyddssökande från Ukraina. Tillfälligt skydd – "varför", "vem", "vad", "var" och "hur"*, Eleni Karageorgiou och Vladislava Stoyanova.

Rapport 2022:5, *Invandring och integration i svensk opinion. Hur formas värderingar och verklighetsuppfattningar?*, Anders Westholm.

Rapport 2022:6, *Hur gemensamma är de gemensamma EU-reglerna? Svensk asylrätt i europeiskt perspektiv*, Eleni Karageorgiou och Vladislava Stoyanova.

Policy Brief 2022:7, *Vilka är mest benägna att rösta i svenska lokala val?*, Pieter Bevelander.

I den här rapporten studeras integration bland nyanlända som deltar i språkundervisning inom SFI, Komvux eller gymnasiets språkintröduktion. Med hjälp av en enkätundersökning undersöks den självupplevda integrationen utifrån flera olika dimensioner: social, psykologisk, ekonomisk, språklig och politisk integration. Rapporten är skriven av Sara Thalberg och Linus Liljeberg, utredningssekreterare på Delmis kansli.

Delegationen för migrationsstudier är en oberoende kommitté som initierar studier och förmedlar forskningsresultat som underlag till framtida migrations politiska beslut och för att bidra till samhällsdebatten.

**Delegationen för
Migrationsstudier
Ju 2013:17**